

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 CSÜTÖRTÖK október 21.

291. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délben
Telefon: Kiadóhivatal 8—58 Szerkesztőség 5—10, 8—52

Előfizetési ár negyedévre 165 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Zmaj Jovin trg 3. (Minerva palota)

Levél Szentára

Az ország messzi sarkából meleg kézszoritást küldök Szentára Vuics Jócó urnak.

Szállok az urhoz, Vuics Jócó uram!

Hírfoszlanók emléktörmelékeiből tudok csak arra következtetni, hogy ki lehet Ön. Emlékszem egyszer a nemzeti »felbuzdulás« bikacsökei közül kimentett egy embert, aki pedig az Önével ellentétes politikai irány szolgálatába állt: az erőszakkal szemben megvédte akkor is a jogot. Azután olvastam, a szerb kultúra milyen fejedelmi ajándékhoz jutott az Ön áldozatkészségéből, hozzáértéséből, rajongó, de tiszta nemzeti érzéséből. Gazdag könyvtár, gazdag mügyűjtemény s a kulturának méltó otthona dicséri öröké a nemzeti kulturának s az egyetemes emberi kulturának azt a tiszta és nemes szeretetét, mecénási áldozatkészségét, amivel Ön a Tököli Szávák glóriás sorába lépett.

Ilyen mult és ilyen jelen után talán nem ártnak Önnek azok a sorok sem, melyek magyar lapban jelennek meg s — érdemeit magasztalják. Azt sem tudom, milyen politikai párthoz tartozik s valóban nem tudom, nem hálátlansággal viszonozom emelkedett szellemű ember szeretetét, amikor elismerő és hálálkódó szavaimmal talán rágalmozó gyanúsításoknak adok tápot. De, gondolom, *nem Pribicevics táborához tartozik*, hiszen Pribicevics szerint az itt élő magyarok nem juthatnak annyi joghoz, mint amennyiben az impériumváltozás előtt az itt élt szerbeknek részük volt. *Nem lehet Radics-párti sem*, mert a kulturának és humanizmusnak nem szavakkal, de tettekkel szegődött szolgálatába. Talán *nem tartozik Davidovics pártjához sem*, mert amikor embertársa életét fenyegette az elvakult erőszak, nem előadást tartott a bikacsök nemzetmentő szerepében eltévelyedett hívőknek, hanem kicsavarta kezükből a támadó fegyvert. *Szociáldemokrata sem lehet*, mert nemesak a nacionalistákra terjeszti ki az osztályvédelmet. Ha cselekvéseiből szabad *grajologizálni*, Ön a nemes tradíciója, a liberalizmust hirdető és megvalósító régi radikális pártnak, a szerb demokrácia Száván-tuli értelmezésének lehet »tettekkel tényező«-je. S talán akkor nem árt Önnek a mi elismerésünk zászlómeghajtása sem.

Jól tudom, Ön nem a magyar szót védte a szentai városházán, mint ahogy nem a szociáldemokrata jelölést mentette ki a halálra kereső erőszak közepéről. Akkor is az embert védelmezte csupán, az emberi élet örök jogát, amit nem lehet tiszta, bár ellentétes meggyőződések miatt sem megsemmisíteni. Nem a magyar nyelvet védte, de az anyanyelv jogát, amiért félévszázadnál hosszabb ideig olyan példaadón nemes, eltökélt, szívós, egészséget, vagyont és életet áldozó harcot vívtak ugyanezen a földön a Miletics Szvetozárok, Tomics Jásák és Polit Mihályok. A törvény uralmát védte, a törvény tiszteletét, a jogrend uralmát, a szerb nemzeti kultúra büszke hagyományait: *a türelmet és megértést*.

Nekünk az a legnagyobb erősségünk, törekvéseinknek az a legigé-

retesebb biztatója, hogy mindenki bennünket véd, mindenki a mi jogaink teljességéért harcol, aki az alkotmány megvalósítását, a jog tiszteletét, a törvény uralmának teljessé tételét sürgeti. Mi ott tartunk jogban és okos alkalmazkodásban, hogy nekünk még törvényhozási alkotásokra sincs már szükségünk. A mi kívánságaink zsenge teste bőségesen elfér abban a diszruhában, amit az alkotmányozó nemzetgyűlés a demokráciának és liberalizmusnak diszeiből alkotmányá szőtt össze. A mi harcunk — harc a jogrendért. A mi pártunk a jugoszláviai alkot-

mánypárt. Nincs olyan politikai párt ebben az országban, amelyik olyan őszintén s olyan fentartás nélkül ragaszkodnék az alkotmányhoz, mint ahogy az ország nemzeti kisebbségei ragaszkodnak változatlan, de a végre nem hajtással sem módosítható teljességéhez. Nem *magyaron* tehát az, aki mellénk áll, mert nem is lehet az *alkotmány mellé és velünk szemben* állani.

És mégis a lélek parancsát teljesítem akkor, amikor — mi telik tőlünk, a jog zsellereitől? — meleg kézszoritással köszönöm meg Önnek, nem azt, hogy megvédte az

anyanyelv jogát, hanem: hogy a szerb demokráciának nem szakadt magva a szentai városházán. A példának vonzó ereje van, nem szabad reményvesztetten tagadni a tisztultabb felfogás, a salaktalan morál példaadásának átütő erejét. A szentai piactéren manifesztálta először államhűségét a magyarság. A szentai piactéren elgyónt vallomás a szentai városházán már penitenciát nyert. Eljön még az az idő, mert el kell jönnie annak a kornak, amikor nemcsak Szentán lesz igazuk a Vuics Jócóknak.

(Prekomurjei.)

Ujból megválasztották a parlament régi elnökségét

Trifkovics Márkó elnök beteg — Helyette Szubotics alelnök tartotta a székfoglaló beszédet

Uzunovics kész bevenni a kormányba a szlovéneket

Beogradból jelentik: A politikai érdeklődés középpontjában az a kérdés áll, hogy be fog-e lépni a szlovén néppárt a kormányba. Uzunovics miniszterelnök az újságíróknak erre vonatkozó kérdésére így válaszolt:

— Mi megtettük a magunkét. *Készek vagyunk arra, hogy a szlovén néppárttal együttműködjünk.*

Az újságírók erre megjegyezték, hogy a szlovén néppárt azt hangoztatja, hogy mértékadó helyről semiféle felhívást nem kapott. Uzunovics a következőket mondotta:

— Akkor nem tudom mi tekinthető felhívásnak. Azt hiszem elegendő, ha a két koalált párt a maga autorizált képviselői útján hajlandóságukat jelentették ki a szlovén néppárttal való együttműködésre.

A parlament ül se

A parlament szerdai ülésén megtörtént az elnökség megválasztása. Az ülés kilenc órára volt összehívva, de fél tíz is elmúlt anélkül, hogy az ülést megnyitották volna. Az ellenzék már türelmetlenkedni kezdett és Jofics Risza demokrata felment az elnöki emelvényre és csegetni kezdett. Végre háromnegyedtízkor Prolics Andrija radikális felállt és a következő beszédet mondotta:

— Képviselő urak, a parlamenti házszabályok értelmében az ülést a legidősebb képviselőnek kell megnyitnia. Ugy tudom, hogy a legidősebb képviselő ezidőszert *Lazics Arsa* és javasolom, hogy mint korelnök, ő nyissa meg az ülést.

A nemzetgyűlés a javaslatot elfogadta és Lazics Arsa demokrata elfoglalta az elnöki széket. Ideiglenes titkárokat *Alics Husszein* muzulmánt, dr. *Rajics Toso* radikalist, *Bacsinics Rude* Radics-pártit és dr. *Hodzsar* szlovén néppártit ajánlotta, amihez a nemzetgyűlés hozzájárult. Ezután a korelnök tíz perc szünetet rendelt el, hogy a pártok ezalatt megállapodhassanak a jelölések kérdésében.

Szünet után a korelnök felhívta a

képviselőket, hogy válasszák meg az elnökséget és hat képviselőt soroltatott ki a szavazatok összeszámlálására. Majd megkezdődött a szavazás három urnánál. Az elsőnél az elnökre, a másodiknál a két alelnökre és a harmadiknál a négy titkára szavaztak. Tizenegy óráig tartott a szavazás és a szavazatok összeszámlálása. Az elnökválasztásban 261 képviselő vett részt, ezek közül *153 Trifkovics Márkóra szavazott, 108 szavazólap üres volt.* Így

ujból Trifkovics Márkó lett a parlament elnöke.

Első alelnök lett dr. *Szubotics* Nikola radikális 153 szavazattal, második alelnök dr. *Pasaries* József Radics-párti 152 szavazattal. Első titkár *Kobasica* Szeva radikális (153 szavazat), a többi titkár *Pavlovics* Sztojadin radikális (153), *Zagorac* József Radics-párti (152) és *Bacsinics* Rude Radics-párti (147).

Az eddigi parlamenti tisztikart tehát teljes egészében újjáválasztották.

Lazics Arsa korelnök bejelentette, hogy Trifkovics Márkó beteg és azért nem vehet részt az ülésen s felszólította dr. Szubotics Nikola első alelnököt, hogy foglalja el az elnöki széket.

Szubotics alelnök sajnálattal állapítja meg, hogy Trifkovics Márkó betegsége miatt nem jelenhetett meg. Mint helyettese kötelességének tartja, hogy az egész tisztikar nevében köszönetet mondjon a nemzetgyűlésnek a megnyilvánult bizalomért. A tisztikar tudatában van kötelességeinek (Gyűnyos felkiáltások az ellenzéken: *Mint eddig is!*) és a parlamenti ülések vezetésénél szigorúan alkalmazkodni fog a házszabályokhoz.

Zsanics horvát föderalista: *Mint a tegnapi ülésen is!*

Szubotics: Nemesak teljes objektivitással, hanem a legnagyobb liberalizmussal is fogjuk kezelni a házszabályokat.

Végül Szubotics alelnök bejelen-

tette, hogy a legközelebbi ülést írásban fogja összehívni. Az ülés fél-tizenkettőkor ért véget.

Tanácskozások a miniszterelnökségen

Szerda délelőtt Uzunovics miniszterelnök a hivatalában hosszas tanácskozást folytatott *Makszimovics* Bózsó belügyminiszterrel, *Trifunovics* Misa közoktatásügyi, *Srskics* Milán törvényegységesítő és dr. *Miletics* Szlavko közegészségügyi miniszterrel. A tanácskozás után Uzunovics a királyi udvarhoz ment át. Valószínűnek tartják, hogy

a miniszterelnök telefonon beszélt Öfelségével.

akinek beszámolt a politikai helyzetéről.

Radics Beogradba érkezett

Radics István szerda reggel Beogradba érkezett és a pályaudvarról Radics Pavle lakására hajtatott, ahol már vártak rá *Pucelj* földművelésügyi és *Sibenik* agrárreform-miniszter. Radics a két miniszterrel és Radics Pavleval együtt a parlamentbe ment és a horvát parasztpárt klubjában tanácskozott a pártjabeli képviselőkkel.

Radics hizeleg Pasicsnak

Zagrebból jelentik: A *Dom* szerdai számában Radics István beszámolt Pasics zagrebi fogadtatásáról és közli azt a beszédet, amit a radikális párt vezére a horvát fővárosban mondott.

— Pasics beszédéből — írja a *Dom* — kitűnik, hogy erősen csalatkozni fognak azok, akik arra számítottak, hogy Pasics meg fogja bukattatni a kormányt és hatalomra segíti azokat a hiveit, akik eddig csak ártottak neki is. Pasics ellenkezőleg meg fogja szilárdítani a nemzeti megegyezés politikáját, már csak azért is, mert van annyira böles, hogy belássa, hogy ezt a politikát senki sem bukathatja meg.

A *Dom* néhány részletet közöl ab-

ból a titkos paktumból, amelyet a radikálisok a Radics-párttal kötöttek a legutóbbi kormányválság alkalmával. A lap szerint a két párt megállapította, hogy

a kormány lemondását téves újsághírek idézték elő és leszögezte, hogy szükség van arra, hogy a nemzeti megegyezés politikájának megnyerjenek más pártokat is.

Pasics hazaérkezésének hatása

Pasics Nikola megérkezése már érezteti hatását a politikai életben. Az ősz pártvezér pályaudvari fogadtatása és a lakása előtti tüntetés élénk visszhangot keltett. Sokat kommentálják azt a körülményt, hogy a kormány tagjai közül a pártvezér fogadtatásán csak Szimonovics Milán és Miletics Szlávko jelentek meg. Uzunovicshoz közelálló körökben ezt azzal magyarázzák, hogy a fogadtatást nem a főbizottság, sem a klub nem rendezte, hanem azok, akik önmagukat pasicsistáknak nevezték ki, különösen pedig Bobics Milos hívei.

Élénk megbeszélés tárgya Pasicsnak az a kijelentése is, hogy fizikailag már nem fog résztvenni a politikai életben és csak tanácsokkal áll majd pártja rendelkezésére. Ebből a kijelentésből messzemenő következtetéseket vonnak le, azonban a Pasics-hoz közelálló politikusok szerint ezek a következtetések nem helytállóak.

Pasicsot a szerdai nap folyamán igen sok politikus kereste fel a lakásán, ő azonban csak Mihajlovics Iliját, a radikális klub alelnökét és Zsilkovics Ljubát, a klub volt elnökét fogadta hosszabb megbeszélésre.

Péntekre hívják össze a parlamentet

A képviselők a parlament elnapolása ellenére sem utaztak el Beogradból, mert várják a parlament összehívását, ami valószínűleg péntekre történik meg. Az elnapolás oka az, hogy az alkotmány értelmében az új ülészakot királyi leirattal kell megnyitni, tehát a Topolán tartózkodó királynak előbb értesítést kell küldeni az elnökség megválasztásáról. Szerda délután Perics Nikó dr. pénzügyminiszter elutazott Topolára és hír szerint magával hozza az új ülészakot megnyitó leiratot.

A nisi polgármester nyilatkozik Uzunovicsról

A beogradi esti lapok nyomán elterjedt az a hír, hogy Uzunovics miniszterelnököt a nisi radikális párt-szervezet ki akarja zárni tagjai sorából. Szerdán Beogradban tartózkodott Cvetkovics Dragisa nisi polgármester, akit a miniszterelnök akarata ellenére választottak meg radikálistárisztán. Cvetkovics hosszabb nyilatkozatban cáfolta meg az Uzunovics kizárásáról elterjedt híreket és többek között a következőket mondja:

— Uzunovics olyan ember, aki a nisi kerületben semmit sem jelent. Őt a járási jelöltek népszerűségénél fogva választották meg és kérdés, hogy ez a jövőben is meg fog-e történni.

A független demokrata pártklub ülése

A független demokrata klub szerdán délelőtt és délután ülést tartott, amelyen Pribicsevics Szvetozár hosszan ismertette a politikai helyzetet. A klub kimondotta, hogy a mai viszonyok közt a legnagyobb jelentősége az agitációnak van és elhatározta, hogy sorozatos népgyűléseket fognak tartani. Az ülésen újból Pribicsevics Szvetozárt választották meg elnökké.

A horvát parasztpárt v haros klubülése

A horvát parasztpárt szerda délután ülést tartott, amelyen Radics István is résztvett. A klubülés igen viharos volt a dalmáciai pártszerve-

zetekben kitört ellentétek miatt. Si-benikben például a helyi szervezet élesen állást foglalt a Dalmáciában megválasztott, de nem odaváló képviselők ellen. Ezek az ellentétek

szöbakerültek a klubülésen és *Bacsinics Rude* és *Csizmekovics* képviselők között igen heves összeütközés támadt. A két képviselő súlyos sértéseket vágott egymás fejébe.

A tábla és a Kuria párbaja Ledererné bűnügyében

A gyilkos asszony bűnpörében szombaton hirdeti ki a Kuria az ítéletet

Budapestről jelentik: A Kuria szerdán másodízben foglalkozott Lederer Gusztávné bűnügyével. Ebben a monstruózus bűnügyben ez már a hetedik tárgyalás, mert Lederer Gusztáv volt főhadnagy ügyével kétszer foglalkozott a hadbírószék, az asszony ügye pedig most már ötödikször foglalkoztatja a polgári bíróságot. Lederernét tudvalevőleg csalással, lopással és rablás-sal párosult gyilkosságban való felbujtói bűnrészességgel vádolja az ügyészség, mert 1925 januárjában férjével megölette kedvesét, *Kodelka Ferenc* henteset és a holttestet másnap férjével együtt feldarabolta és a Dunába dobta. A katonai törvényszék Lederer Gusztávot, a polgári törvényszék pedig az asszonyt is *halálra ítélte*.

Ledererné bűnügye azonban a felsőbb fórumokon olyan jogi komplikációkat idézett elő, amelyekre az utóbbi években alig volt példa. Ezek a komplikációk az ítéletábra és a Kuria felfogásának különbözősége miatt keletkeztek. A törvényszék halálos ítéletét ugyanis az ítéletábra megváltoztatta és gyilkosságban való bűnrészességre büntetésnek és ezért tizenöt évi fegyházra ítélte. A Kuria viszont a táblának ezt az íté-

letét megsemmisítette azzal az indokolással, hogy *a tábla ítélete jogilag helyt nem álló és sem megszerkesztésében, sem megalapozásában nem hibátlan*.

Az új táblai tárgyaláson, amelyen Lederer Gusztáv feleségét bibliával a kezében menteni igyekezett, az ítéletábra ugyanolyan ítéletet hozott, mint első ízben és az ítélet indokolásával a maga igazát védte a Kuriaval szemben és nem fogadta el a törvényszék megállapítását, hogy Ledererné előre készült a gyilkosságra és férjét ő bújtotta fel Kodelka meggyilkolására. Az ítéletábra második ítéletében is csak azt látta bizonyítottnak, hogy Ledererné csupán segédkezett férjének a gyilkosság véghezvitelében.

Az ügyészség újból felebbezett a táblai ítélet ellen és így került az ügy szerdán a Kuria elé. A tárgyaláson Ledererné nem jelent meg. Dr. Beck Béla kuriai bíró előadók ismertette az előzményeket és a táblai ítéletet, majd *Aczél* koronaügyész helyettes vádbeszédében részletesen polemizált a tábla ítéletével, amelynek lényeges súlyosbítását kérte.

A Kuria ezután tanácskozássra vonult vissza és úgy döntött, hogy az ítéletet szombat délben fogja kihirdetni.

Elemér felakasztotta magát

Öngyilkosságot követett el egy tizenegy éves szubotica-i gimnazista — Hit an óráról a halálba — A szláv tagozatba beosztott magyar diák tragédiája

A szubotica-i Pirodzka-uccában, szülei lakásán szerdán délután öngyilkossági szándékból felakasztotta magát egy tizenegy éves gimnazista és mire tettét felfedezték, már késő volt, amikor a kötelelet elvágták, a szerencsétlen gyermek meghalt.

Délután egy óra tájban értesítették a rendőrséget, hogy a Pirodzka-ucca 6. szám alatt Horváth Elemér, a szubotica-i főgimnázium második osztályának tanulója, Horváth Balázs vasúti hivatalnok fia öngyilkosságot követett el. A rendőrségről Prodánovics Mladen ügyeletes rendőrkapitány és dr. Mezei Izsó rendőrorvos nyomban kiszálltak a helyszínre, ahol a kétségbeesett szülők a padlásra vezették fel őket. A padlás egyik mestergerendájáról lógott le az élettelen gyermek, teste még meleg volt, de élet már nem volt benne. Azalatt, míg az időközben megérkezett mentők a kis holttestet leszállították a padlásról, Prodánovics rendőrkapitány megkezdte a szülők kihallgatását annak megállapítására, hogy a tizenegy éves Horváth Elemért mi készítette végzetes tetteire. Horváth Balázs elmondotta, hogy délután fél egykor érkezett haza ebédelni, amikor belépett a kapun, fia, három éves öccsével gondatlanul játszott az udvaron. A gyerek viselkedéséből a legkevésbé sem sejtette a néhány perccel később bekövetkezett tragédiát. Amikor mintegy tíz perccel később asztalhoz ültek, Elemér nem jelentkezett, mire kisebbik fiát, a tíz éves Balázst küldte ki az udvarra keresésére. Néhány perc múlva a kis fiu rémült arccal rohant vissza a szobába és csak annyit tudott mondani:

— Az Elemér felakasztotta magát!

Erre valamennyien kiszaladtak az udvarra és látták, hogy a padlásajtó nyitva van. Felszaladt a létrán s ekkor szemközt találta magát gyermekével, aki ki-dülledt szemekkel élettelenül függött a mestergerendán, lábai alig három-négy

centiméternyire voltak a padlás szintjétől.

Az öngyilkosság okát, minthogy a szerencsétlen gyermek nem hagyott hátra semmiféle levelet, csak sejtik: szülei azzal magyarázzák, hogy az utóbbi időben az iskolában többször volt kellemetlensége a fiúnak.

A helyszíni nyomozás befejezése után Prodánovics Mladen rendőrkapitány, miután öngyilkosság esete forog fenn és így mellőzni fogják a holttest felboncolását, engedélyt adott arra, hogy a holttestet otthon hagyják szülei lakásán és onnan temethessék el.

A városban hamar elterjedt a kis diák öngyilkosságának a híre, amely annál is inkább nagy feltűnést keltett, mert szokatlan az, hogy egy tizenegy éves gimnazista megváljon az életétől. Mindenki mélyebb okokat keresett a tragédia mögött és különböző verziók merültek fel, amelyek az iskolai szigorúsággal hozták összefüggésbe a kis gyerek halálát.

A *Bácsmegyei Napló* munkatársa épp ezért felkereste az összes illetékes tényezőket, akiknek a nyilatkozatából megállapítható, hogy nem az iskolai szigorúság, hanem a nacionalista szemléletben irányított közoktatásügyi politika a közvetlen oka a tragédiának.

Állami hivatalnok, ha nem is szláv nemzetiségű, nem irathatja be gyermekét csak szláv tagozatba, ami egy fiatal, szerbül keveset tudó diáknak oly nehézséget jelent a tanulmányi előmenetelben, amit csak hihetetlen ambícióval tud leküzdeni.

Horváth Balázs állami alkalmazott, fiát szintén a szerb tagozatba iratta be. Horváth Elemér kitünő elemi iskolai bizonyítvánnyal került be múlt évben a gimnázium első osztályába, ahol azonban hiányos nyelvismerete miatt csak úgy tudott boldogulni, hogy szülei kevéssé jövedelműkből tanító: fogadtak mellette. Ennek ellenére is, év végén szerb

nyelvűből elbukott. Amikor a javító vizsga letétele sikerült, felkerült a második osztályba, de már az iskolai év első hónapjában panaszok merültek fel ellene tanárai körében. Két héttel ezelőtt *Dinics* Milorád, Horváth Elemér osztályfőnöke, behívatta Horváth Balázst, akivel közölte, hogy *a fiu nem tanul, csintalan* és kérte, hogy odahaza fenyegetse meg. A szülők tudták, hogy fiuk odahaza szorgalmasan tanul, de pusztán szorgalommal, nem tudott megbirkózni azzal a nehéz feladattal, hogy szerb nyelven tanulja meg az összes tantárgyakat. A kis diákokat ennek ellenére még szigorúbban intették szorgalmas tanulásra. Ez azonban nem használt semmit, mert pénteken már a *gimnázium igazgatósága hívatta el a szülőket*, akikkel közölte, hogy a gyerek nem tanul, ajánlotta, hogy vegyék ki az iskolából. Ez nagy mértékben elkeserítette az egyébként jókedvű, kissé csintalan gyereket, akinek — mint kiderült — szerdán délelőtt a hittanórán is kellemetlensége támadt, mert nem tudta a leckéjét. Valószínűnek tartják, a szerdán délelőtt történtek adták Horváth Elemérnek azt a gondolatot, hogy megváljon az életétől.

B. FEHÉR

c/a

FRÁTER

A nótáskapitány nem felel a plágiumvádra

Talán csak a szerbnél olvad úgy át a nótászerző egyénisége a néplélekbe, mint a magyarnál. Egyszerre csak szárnyra kel egy dal, szelvényben-hosszában éneklük és a komponista személye úgy elmosódik a köztudatban, mintha a szájról-szájra járó dal a tömeglélekből fakadt volna. *»Őszi róza, fehér őszi róza«* — *»Szép asszonynak kurizálok«* — *»Édesanyám eressen el a bálba«* — hány-szor hallottuk ezeket a nótákat anélkül, hogy eredetük iránt érdeklődtünk volna. Szinte valószínűtlenül hangzik, hogy ezeket a nótákat az a magyarképi, tömört bájos, zamatos beszédű ír szerzette, aki szemben áll velünk a szerkesztőségi íróasztalnál és az *Őszi róza*-pör historikumát adja elő.

B. Fehér Jenő, aki jelenleg topolai gyógyszerész, szerény méltatlankodással mondja el, hogy az ő husz egy néhány évvel ezelőtti alkotását, az *»Őszi róza, fehér őszi róza«* című dalt, minden tiltakozása ellenére is Frater Loránt művének tüntetik fel Budapesten. Már 1904-ben óvást emelt ez ellen a Bárd-cégnél, amikor Frater Loránt ott megjelent dalfüzetében az *»Őszi róza«* is szerepelt anélkül, hogy a szerző neve oda lett volna jegyezve a dal élére. A Bárd-cég akkor levélben kérte B. Fehér Jenő elmézését, de néhány év múlva ugyanez a cég egy nagyobb Frater-kötetet adott ki, amelyben már az *»Őszi róza«* mint Frater Loránt dala fordul elő. B. Fehér Jenő hiába protestált.

Ujabb aktualitást adott a szerzői vitának Frater Loránt szindarabja, az *»Akácvirág«*, amelybe szintén Frater-nótának van beiktatva az *Őszi róza*. B. Fehér a Bácsmegyei Napló hasábjain tiltakozott a jogbitorlás ellen és a cikket a budapesti lapok is átvették, de Frater Lorántnak egy szava sem volt a plágiumvádroz. A budapesti sajtó egy része a nótáskapitány hallgatását úgy értelmezi, mintha a Topoláról szerzőül jelentkező gyógyszerész méltatlanul tépázná meg Frater Loránt babérait és ez indítja B. Fehér Jenőt arra, hogy jogát a tőle elvitattal dalhoz nyomatékosan hangsúlyozza és annak érvényesítésére a kellő lépéseket megtegye.

Végül kijelentette B. Fehér Jenő, hogy a kérdés anyagi oldala nem érdekli. A dalköltészet, ámbár huszonöt éven át szöveggel és melódiákkal becsületesen szolgálta, sohasem volt kenyere. Annál nagyobb szeretettel ragaszkodik azonban alkotásaihoz. Adassék meg a nótáskapitánynak, ami az övé, de a topolai gyógyszerész szerzői joga sem Csáky szalmája...

KISEBBSÉGI ÉLET

Rohan herceg tavaly Kulturbund címen egyesületet alapított Bécsben, mely a nemzetközi kulturális együttműködést propagálja. Az egyesület Europäische Revue címen folyóiratot ad ki, amelynek munkatársai sorában a nemzetközi politika, irodalom és tudomány progresszív és konzervatív kiválóságai egyaránt helyet foglalnak. Rohan herceg Kulturbundjának mintájára más európai fővárosokban is hasonló társaságok alakultak, amelyek egységes szervezetbe tömörültek és megalkották nemzetközi szövetségüket: a Federation des Unions Intellectuelles-t. A szövetség jövő héten tartja kongresszusát Bécsben Seipel kancellár vezetése alatt. A kongresszuson több fontos probléma kerül napirendre. Rohan herceg javaslatot fog beterjeszteni annak érdekében, hogy az egyes országok főiskolái hallgatóik egy részét külföldre küldjék és ennek ellenében saját főiskoláikon ugyanannyi díjtalan helyet biztosítsanak külföldi diákok számára. Rohan hercegnek az a véleménye, hogy a diákok ilyen kölcsönös kicserélése a legbiztosabb záloga annak, hogy a következő nemzedék szellemi vezetői a nemzetközi egyetértés és együttműködés propagálói lesznek. A kongresszuson szóba kerül a nemzeti kisebbségek kérdése is. A Federation de Unions Intellectuelles vezetőinek az a véleménye, hogy amíg 40 millió ember Európában nem élheti saját kulturális és nemzeti életét, addig hiú ábránd nemzetközi együttműködésről beszélni. A nemzeti kisebbségek problémájáról a német és osztrák delegátusokon kívül a Federation magyar csoportjának delegátusai, Heller Farkas és Hornyánszky Gyula egyetemi tanárok is fognak referátumokat előterjeszteni.

*
A szatmármegyei Gencs község református templomában harangszentelés volt, melyen Nagyváradról Sulyok István püspök helyett Csermák Béla esperes jelent meg. Csermákot és kíséretét utközbén Nagykarolyban ünnepélyesen fogadták bandériummal és feldíszített fogatokkal. A város főterén a menet megállította a rendőrség, mert az egyik kocsi kenderdiszeiben piros-fehér-zöld színt fedezett fel és ebben tüntetést látott a románság ellen. A menet tagjait bekísérték a térparancsnokságra, ahol jegyzőkönyvet vettek föl, aztán szabadonbocsátották őket.

*
Bukarestben az elmúlt este mintegy ötven főnyi macedón diáksapat tüntetést rendezett Bulgária ellen, a macedóniai románok üldözése miatt. A csendőrség szétverte a tüntetőket, akik azonban késő éjjel újból összeverődtek és végighaladva a belváros utvonalaiban, a bolgárok helyett a zsidókon töltötték ki a zafias bosszújukat.

*
Nem szabad vesztélyeztetni Gyergyó eredményeit címen a kolozsvári Keleti Újság vezércikkét ír, melyben a magyar párt nagygyűlésének fontosságát fejti ki: »A román sajtó nagy része — írja — azt reméli, hogy Gyergyóban pártszakadás lesz és ezért most nagy kiábrándulással ír Gyergyó eredményeiről. Több lap azt állapítja meg, hogy »minden vitatkozás csak szemfényvesztés«, a magyarok nem konzervatívek és nem demokraták, hanem nacionalisták.« Más román lapok azt magyarázzák olvasóiknak, hogy a magyar kisebbség hatékonyabb elhelyezkedését az államkeretek között nem lehet várni sem az egyik, sem a másik csoport tulsúlyától, hanem a disszidensektől. Végül akadnak a pártvezetőség árnyékában is olyanok, akik nem tudnak megbékülni azzal a helyzettel, hogy a hivatalos pártvezetőség és a reformcsoport között, a nagy közvélemény és az egész független sajtó osztatlan öröme, létrejött egy dolgos, komoly munkaprogram bázisa. Nekik nem kell a nyugalmas atmoszféra, mert abban az ő szolgálataikra nincs szüksége senkinek. Kár volna sok szót vesztégetni rájuk és módszereikre, amelyekkel a mi kezdetleges politikai viszonya-

ink között sem lehet szerencsére jelentős károkat okozni. Sem a pártvezetőség oldalán, sem a reformcsoport oldalán nem fogják engedni, hogy ködbe burkolják azokat a fényes célokat, amelyeket a gyergyói nagygyűlésen találkozó és megnyilatkozó erők rajzoltak ki a magyar munkamező horizontjára. Rossz szolgálatot tesz a magyarságnak, aki úgy igyekszik beállítani Gyergyót, hogy ott két rombolásra felkészült cso-

port került szembe és azok végül jobbnak látták, hogy elhalasszák a csatát és azért barátságosan erőltetett mosolyokkal távoztak egymástól. Így csak azok láthatnak, akik azt remélik, hogy a két tábor végül is egymásra lehet majd uszítani és akkor a két felmorzsoltt, lejárattott garnitúra fölött érvényesülni tudnak a ravaszkodók. Ez a látás azonban beteges, mert végcélt nem lát, csak önmagát.

Uccai harc Athénben a rendőrség és munkásság közt

Egy munkás meghalt, többen megsebesültek

Athénből jelentik: Kedden este az a rémhír terjedt el Athénben, hogy újabb forradalom tört ki, amelynek célja a Kondilisz kormány megbuktatása. A rémhír elterjedésének az volt az oka, hogy a munkás szakszervezetek háza előtt a sztrájkoló nyomdászok gyűlést tartottak és körmenetre sorakoztak, a határozott rendőri tilalom ellenére.

A rendőri készenlét csendőrség segítségével fel akarta oszlatni a tüntetőmenetet, amely ellenállt, úgyhogy összeütközésre került a sor. A csendőrség a tömegbe lőtt és egy munkást megölt, több embert pedig súlyosan megsebesített. A nyugalom csak órák múltán állt helyre. Athénben több munkást letartóztattak.

Negyedmillió angol bányász állt eddig munkába

Nagy az inség a sztrájkoló bányászok között

Londonból jelentik: A sztrájkoló bányászok között hír szerint napról-napra nagyobb lesz az inség, mert egyre gyérebben érkezik pénzbeli támogatás a kontinensről. Szovjetország szakszervezetei pedig teljesen beszüntették a segélyt.

Ennek az inségnek tulajdonítható, hogy mind több sztrájkoló bányász jelentkezik munkára és ezidőszent

már negyedmillió bányász tért vissza a bányákba és vette fel a munkát.

A bányatulajdonosok lapjai erőlyesen követelik a kormánytól, hogy indítson bünvádi eljárást Cook, a bányászszövetség főtitkára ellen, aki a bányakerületekben lázító beszédeket mond és valósággal kommunista agitációt folytat.

Coolidge elnök lakomát adott a román királyné tiszteletére

Az elnök nem ülte le a román királynét a Fehér Házban tett látogatása alkalmával — Egész Amerikában óriás érdeklődést kelt a királyné személye

Newyorkból jelentik: Mária román királyné Iliana hercegnővel és Nikola herceggel kedden délután látogatást tett Washingtonban Coolidge elnöknel. Az amerikai lapok mint említésre méltó tényt emelik ki, hogy a román királyné az első uralkodónő, akit Coolidge fogadott, azonban Coolidge ezuttal sem lett hiútlan farmerneveléséhez, sem pedig Coolidge tanítónői multjához, mert egyikük sem alkalmazkodott ahhoz az udvari szokáshoz, amely szerint kezét kell csókolni a királynőnek. Érdekes, hogy a látogatás egész ideje alatt állva folyt a társalgás a Fehér Házban. Alig múlt el fél óra Mária királynénak a Fehér Házban tett látogatása után, amikor Coolidge elnök és felesége már visszaadták a látogatást a királynénak a washingtoni román követségen. Ez alkalommal már Mária királyné volt a helyzet ura és helyetl kezdte meg Coolidgekat a kényelmes börtotelektelen. A Fehér Házban a fogadtatás alkalmával magánszemélyek nem lehettek jelen és a hírlapírókat is kizárták a Fehér Házból, de Mária királyné gondoskodott arról, hogy az elnök látogatása alkalmával fényképészek legyenek jelen, akik egész csomó felvételt csináltak.

Este Coolidge elnök lakomát adott Mária királyné tiszteletére. A lakoma harminchat terítékes volt és azon Mária királynén, Nikola hercegen, Iliana hercegnőn, Coolidge elnökön és Coolidge-n kívül a királyné kísérete és az elnök környezete vett részt, a külföldi diplomaták azonban nem voltak hivatalosak. A newyorki lapok megírják, hogy a

lakomán Mária királyné gyémánttal díszített fényes estélyi ruhát viselt, feijén pedig gyöngyfejsz volt, Coolidge-nak ezzel szemben egészen egyszerű estélyi ruhája volt és alig volt rajta ékszer.

Mária királyné szerdán utazik vissza Newyorkba és vasárnap tartja jótékonycélú előadását a Metropolitan operában, amelynek jövedelme az Anyák Szövetsége javára szolgál. Az előadásra egy páholy ára ezertől-ötezer dollárig emelkedik, tehát amerikai arányokban is tulmagas, mégis biztosra veszik, hogy a páholyokat szét fogják kapkodni az amerikai pénzarisztokrácia hölgyei, mert a drága páholyok közvetlenül a királyné páholya mellett vannak és látogatóiknak meg van az a reményük, hogy esetleg bemutatják őket a királynénak.

A hírlapkiadók késhégyig menő harcot vívtak egymással, hogy melyikük nyeri meg a királynét a lapja részére. Ebben a harcban a Nord American News Paper Alliance győzött. Ez a vállalat szerződést kötött Mária királynéval, amely szerint a királyné hetenként több cikket ír a kiadóvállalat lapjaiba amerikai utibenyomásairól. Érdekes, hogy a szerződés azt is kiköti, hogy a királyné a kiadóvállalat kötelekébe tartozó lapok munkatársain kívül más újságírókat nem fogadhat. A szerződésben kikötött magas honoráriumot Mária királyné román jótékony intézmények céljaira fogja felajánlani.

Európai bankkörökben a román királyné amerikai látogatásától a leu megszilárdulását várják.

Az ármentesítő társulat alapszabályai a noviszadi közgyűlés előtt

A parteki közgyűlés tárgysorozata

Noviszadról jelentik: Noviszad kiszélesített városi tanácsa pénteken tartja meg október havi rendes közgyűlését, amelynek napirendjén hatvannál több tárgy szerepel.

A napirend a polgármesteri jelentéssel kezdődik, majd a belügyminiszter leírata következik, hogy a miniszter dr. Milovanovics Milován polgármesternek két havi szabadságot engedélyezett, amelyet a polgármester vasárnap már meg is kezdett. A polgármester szabadságidejére Spanyolországba utazott.

A közgyűlés tárgyalni fogja a nagyret lecsapolására alakult árvédelmi társulat alapszabályait. A tárgysorozaton szerepel az a javaslat, hogy a város a városi munkások baleset-biztosítását ezentul saját kezelésében és anyagi felelőssége mellett intézze és vonja ki a munkásbiztosító hatásköréből.

A közgyűlés tárgyalni fogja a pénzügyminiszterrel az új vámraktárak ügyében kötendő szerződés feltételeit.

A város gazdasági hivatala jelentést fog tenni a futaki alsó és felső erdőnél eladott városi földek árverésén elért eredményről. A következő pont a mérnöki hivatal javaslata a téli kikötőnél kikötött dunai homoknak az új híd építésénél való felhasználásáról.

Ugyancsak a mérnöki hivatal tesz javaslatot az új híd olyan módon való kiépítésére, hogy a dunai rakpart forgalma függetlenül a közúti híd forgalmától megoldható legyen.

Ezenkívül több megtartott árlejtés eredményéről, számos háztelek elidegenítéséről és bérbeadásáról, több nyugdíjazásról lesz szó a közgyűlésen, amelynek hosszu napirendjét a város kiszélesített tanácsa aligha fogja tudni egy ülésen elvégezni.

A közgyűlésen a távollevő polgármester helyett Lákcics János helyettes polgármester fog elnökölni.

A cár kegyence bolsevik agitátor

Hét titokzatos törököt tartóztatott le a beogradi rendőrség

Beogradból jelentik: A rendőrség le-tartóztatott hét törököt, akik azzal a szándékkal tartózkodtak Beogradban, hogy kereskedelmi vállalatot alapítsanak, közben azonban kiderült róluk, hogy összeköttetést tartanak fenn az orosz szovjetkormányval. A társaság feje Fehti bej, akiről regényes történet került nyilvánosságra a rendőrség politikai osztálya révén.

Fehti bej eszerint tulajdonképpen nem is igazi török, hanem orosz menekült, békebeli milliomos, valamikor Miklós cár kegyence volt, akinek kizárólagos koncessziója volt Oroszország összes vasutvonala mentén vasuti éttermeket tartani. A bolsevismus elől ő is elmenekült és Konstantinápolyban nyomorgott sokáig, évekig. Amikor a nyomort meguntta, megpróbálta visszavarázsolni a régi boldog napokat, elhatározta tehát, hogy jövedelmező üzlet után néz és — összeköttetésbe lépett a bécsi kommunista központtal. Elvállalta azt a megbízatást, hogy az orosz külkereskedelmi népbiztoság utasításai szerint kereskedelmi tevékenység leple alatt bolsevista propagandát fog kifejtetni a Balkán-államokban. Megszerkesztették a törökországi kereskedelmi társaság statutumait, ezt elvitte Moszkvába, ahol a szovjetkormány jóváhagyta.

Néhány társával együtt nemrég Beogradba telepedett át Fehti bej és élénk akcióba fogott a gazdasági körökben. A rendőrség hamarosan leleplezte a törökországi társaságot és kapcsolatait az orosz külkereskedelmi kormányzattal. Bolsevik propaganda gyanúja alatt a társaság két tagján kívül számos beogradi lakost tartóztatott le és nagy számú házkutatást tartott a rendőrség. Hír szerint igen előkelő személyiségek is kompromittálva vannak az ügyben.

A becskerekai püspökség helyiségeit felmondja a város

Becskekerek város közgyűlése

Becskekerekről jelentik: A város kiszélesített tanácsa kedd délután három órakor a vármegyeház nagytermében Aleksics Bogoljub elnöklelte közgyűlést tartott.

A közgyűlés napirendjének első pontja volt Berberszki Gyurica volt polgármester nyugdíjának megállapítása. A kiszélesített tanács egyhangulag megszavazott a volt polgármester részére évi 2880 dinár nyugdíjat, havi 1208 dinár drágasági segéllyel, havi 600 dinár családi pótlékkal és utasította a városi pénztárt, hogy Berberszki részére a nyugdíjilletményeket 1924 október 1-től fizesse ki.

A közgyűlés ezután a noviszadi szerb színházársaság részére ötezer dinárt, a kumani árvizkárosultak javára pedig ezer dinár segélyt szavazott meg, majd Rajics Tima tanácsnok bejelentette, hogy a belügyminisztérium rendeletet küldött a városnak, amelyben utasítja, hogy bíróság útján mondja fel a becskerekai apostoli adminisztraturának a gimnázium épületében levő lakását. Csobanics Vitomir felszólalásában rámutatott arra, hogy a gimnáziumnak ezerkétszáz tanulója van, akiket a helységek hiánya miatt hatvan-hetvenes csoportokban kell összezsúfolni egy-egy teremben, miáltal a tanulók nagyrésze inklind tuberkulózisra. Az apostoli adminisztraturának ezzel szemben tizenhét szoba áll rendelkezésére, amelyben Rodics Rafael érseken kívül csak egy titkár, egy irodai igazgató és két szolga lakik. A pör valószínűleg sokáig el fog tartani, ezért végezhesék tanulmányaikat. Csobanics ressen érintkezést az érsekkel és bírja rá, hogy addig is, amíg bírői döntés nem lesz, önként mondjon le tíz szobáról és tegye lehetővé, hogy a becskerekai gimnázium tanulói rendes viszonyok között végezhesék tanulmányaikat. Csobanics felvetette azt a kérdést, hogy a gimnázium épülete tulajdonképpen kié: a városé-e, vagy az apostoli adminisztraturáé?

Rajics Tima tanácsnok válaszolt Csobanicsnak. Elmondotta, hogy 1923-ban Rodics Rafael beadványt intézett a városhoz, amelyben bejelentvén, hogy apostoli adminisztrátornak van kinevezve, kérte, hogy a régi piarista kolostorban a város bocsásson rendelkezésre helyiségeket. A városi tanács a kérvény alapján az apostoli adminisztrátornak átadta a régi piarista kolostor épületének földszintjét és a második

emeletét azzal, hogy a helyiségért az adminisztratura évi ezerkétszáz dinárt tartozik fizetni. Az adminisztratura később, Korosec minisztersége idején megkapta az épület első emeletét is, amelyet addig a gimnázium igazgatója lakott. Rodics Rafael ekkor újabb kérvényt nyújtott be a minisztériumhoz, amelyben azt kérte, hogy ismerjék el az épületre a katolikus egyház tulajdonjogát. A kérvényt a minisztérium elküldte a városnak, amely úgy határozott, hogy a tulajdonjogot adminisztratív úton nem lehet megállapítani és amíg bírósági határozat nem történik, az adminisztraturának el kell ismerni a jelenlegi viszonyokat. A megadott felvilágosítás után a közgyűlés egyhangulag felhatalmazta a tanácsot, hogy bírói úton

mondja fel az adminisztratura helyiségeit.

A közgyűlés ezután rátért annak a javaslatnak a tárgyalására, hogy a városi tisztviselőknek háborus szolgálati éveit duplán számítsák be a nyugdíjba. Csobanics Vitomir tiltakozott az ellen, hogy az osztrák-magyar hadseregbeli tartalékos tisztnek is duplán számítsák a háborus éveket. A javaslatot Beslic Nikola tanácsra levették a napirendről; utána a közgyűlés Letics György kikindai püspök kérésére kétezer dinárt szavazott meg a Temesváron felállítandó szerb tanítóképző és papnövelde céljaira.

A közgyűlés több kisebb fontosságú kérdés tárgyalása után este fél hatkor ért véget.

Megszüntették a vizsgálatot a noviszadi Produktiva ellen

Krajacs kereskedelmi miniszter elégtételt szolgáltatott az ártatlanul meghurcolt vállalatnak

Noviszadról jelentik: Kedden érkezett meg a döntés annak a vizsgálatnak ügyében, amelyet egy jeljelentés alapján a kereskedelmi minisztérium indított a Produktiva részvénytársaság ellen vám- és adóeltitkolás címén. Krajacs Iván dr. kereskedelmi miniszter értesítette a vállalatot, hogy a vizsgálatot megszüntette, mert megállapítást nyert, hogy a Produktiva könyveit szabályszerűen vezette, a mérlegben kimutatott üzleti eredmény a valóságnak megfelel, a részvénytársaság üzletvitelére semmiféle kifogás alá nem esik és adózási kötelezettségeinek a vállalat szabályszerűen eleget tett. A miniszter ezzel a döntésével teljes elégtételt adott a Produktivának, amely heteken át a legsúlyosabb vádak alatt kénytelen elviselni.

A noviszadi közgazdasági élet egyik ban nem tér oly hamar napirendre az ügy felett, amely gazdasági körökben heteken át érthető izgalmat keltett.

A noviszadi közgazdasági élet egyik számottevő, vezető személyisége a következőkét nyilatkozott erről a sokat megbeszélte ügyről:

— Az ügy el van intézve a Produktiva részéről, de nem a gazdasági körök és főleg a gazdasági szervezetek részéről. A miniszter konkrét jeljelentés alapján rendelte el a vizsgálatot, a törvényben biztosított felügyeleti jogánál fogva.

Jogi szempontból ellenben vitás, hogy a felügyeleti jog módot ad-e a miniszternek arra, hogy a Vajdaság területén megbízottakkal vizsgálta meg egy részvénytársaság könyveit és ügykezelését, mert a szerbiai részvénytársasági törvényeknek ez a rendelkezése nem terjed ki a vajdasági részvénytársaságokra és a Vajdaságban ma is változatlanul fennáll a kereskedelmi törvénynek az az intézkedése, hogy ilyen vizsgálatot csak a cégbírósg rendelhet el a részvényesek leg'ább egy tizedének kérelmére. De ha már a miniszter olyan tágran értelmezi felügyeleti jogát, akkor gondoskodnia kell arról, hogy ilyen vizsgálatot olyan módon foganatosítsanak, mely nem okoz a vállalatnak sem anyagi, sem erkölcsi károkat. Ép ezért nem engedhető meg, hogy ilyen tisztán adminisztratív eljárásnak büntetővizsgálat jellegét adjanak a kiküldöttek, akik a rendőrség közbenjöttével pecsételték le a könyveket és egész éjszakán át rendőrökkel őrizték a cég irodáit.

— Ha történetesen ez a vizsgálat egy bank ellen folyt volna hasonló körülmények között, akkor az a bank feltétlenül összeomlott volna, a betétesek és a hitelezők megostromolták volna és a run katasztrófába kergette volna a bankot.

— Sérelemes továbbá, hogy egy ilyen

vizsgálatnál a feljelentő bizalmi embere szerepeljen, mint a bizottság egyik tagja. A részvényes, aki egy részvénytársaságnál anyagilag érdekelve van, csak a bíróság útján a költségek előzetes letétbehelyezése révén érheti el, hogy a vállalat könyveit és ügykezelését szakértők megvizsgálják. A jelen esetben a feljelentő, minden kockázat és költség nélkül, sőt busás feljelentési jutalék reményében jutott el mindehhez és az összes, nagy összegre rugott költségeket is a vállalatnak kellett — a miniszteri rendelet értelmében — viselni.

— A gazdasági élet zavartalansága és biztonsága megköveteli, hogy az alaptalanul meghurcolt vállalat megtudja, hogy ki vádolta meg ilyen ártatlanul, hogy azzal szemben hitelrontás és hamis vád miatt eljárhatson. Sajnálatos, hogy ebben az esetben ez nem történt meg.

„S”

Uj számot kapnak a szuboticali autók

A szuboticali rendőrség közlekedési osztálya szerdán délután rendeletet adott ki a magán- és bérautók összeírásáról. A rendőrség a rendeletet a belügyminisztérium utasítására bocsátotta ki. A miniszteri utasítás szerint az autókát november hatodikáig új »S« számokkal kell ellátni.

A rendőrség a rendeletben felhívja az összes személy és teherautó tulajdonosokat, hogy október 28-ától november hatodikáig terjedő időben büntetés terhe mellett jelentsék be autójukat a rendőrség közlekedési osztályán (II. em. 106. szám) Cankovics Miodrag rendőrkapitányánál. A bejelentéshez szükséges nyomtatványt ugyanott lehet kapni. A kitöltött bejelentőlaphoz az autótulajdonosnak csatolni kell a forgalmi engedélyt, az autótartási engedélyt, vagy, ha ez nincs, akkor az »S« számról szóló rendőrségi határozatot és a pénzügyigazgatóság nyugtatványát a befizetett autódóról. A bejelentőlaphoz és a mellékletek alapján a rendőrség új számot fog adni autókra és autótartási igazolványt állít ki, amely nélkül nem lehet anót vezetni. A jelenlegi »S« számokkal az autók csak november hó 6-áig közlekedhetnek.

Ugyancsak külön engedélyre van szükségük a bérautó tulajdonosoknak is. A taxi-autó tulajdonosoknak külön hajtási engedélyt kell kérni. A hajtási engedély nélkül működő bérautók tulajdonosait szigorúan megbüntetik.

Egy kritikus albumából

Irta: Baedeker

Tekintve, hogy az összes állatok közt az ember az egyedüli logikusan gondolkozó lény, meg kell vallani, hogy önagysága nem valami sokat és nem valami bölcsen gondolkodik. Amikor az Isten belélehelte a lelket, valószínűleg többet várt tőle. S gondolom, a Teremtő egyetlen teremtményében se csalódott olyan nagyon mint az Emberben. Van-e még egy olyan istentelen Isten-teremtése a világon mint az Ember?

Az embereket csak az ítélné meg jogosan és hivatottan, aki különb náluk. Így hát ahhoz, amit emberek irnak az Emberről, mindig fog férni némi kétség.

Aki könyvekből akar emberismeretet tanulni, úgy jár mint a gyermek, amely füléhez tartva a kagylót, azt hiszi, a tenger zugását hallja.

Van egy barátom, kitűnő emberismerő, akinek csak egyetlen halandóval gyűlt meg a baja az emberismeret körül. Ez ő maga volt, akivel sehogyse és sohase tudott tisztába jönni.

Hebbel mondja valahol, hogy az ember brutto óhajt szeretettni és nem netto. Hogy mit értett e pár szóval, azzal adós maradt. Én így képelem:

— Az ember az összes hibáival, gyarlóságaival s minden defektusával akar szeretettni s nem csupán énjének azért

a részéért, ami ezeknek a levonása után marad. Ugy kíván szeretettni, amint van, minden erkölcsi és fizikai terhével, minden levonás nélkül. Mert ha másképpen szeretik, akkor a szeretethez kritika is járul, a levont részek kritikája, ezt pedig — akár az érzékeny író is művészt — az ember nem szereti. Azt hiszem, így értette Hebbel.

Az emberekkel való érintkezés egyike a legszövevényesebb tudományoknak. Rendesen olyanok irtak róla, akik nem tudtak az embertársaikkal érintkezni.

Valakiről: — Olyannyira összeférhetetlen, hogy nemcsak a barátaival vesz össze, de az ellenségeivel is.

Egy mizantróp mondása: — Mondd meg, kiből áll a társaságod és akkor tudom, hogy mennyire súlyodtél.

A számár mindig makacs és elbizakodott, még a négy lábú is — máskülönbem nem türne annyi ütletet pusztán azért a gyönyörűségért, hogy mégis csak neki van igaza; azért a diadalért, hogy mégse mizdul el arról a helyről, ahol megvetette a két (akarom mondani: négy) lábát; s azért a dicsőségért, hogy vértanu lehessen.

A nagy William még mindig a legnagyobb és legesalhatatlanabb emberismerő. Mily csodálatos emberismeretet tanusít, amikor Lear királynak nem fiu-

kat, hanem leányokat ad, s az országát nem fiai hanem leányai közt osztatja el vele! Képzeltető-e férfiban olyan utálatos karakter, mint a Regané és Gonerilé, s elgondolható-e bárki fiában oly gyöngéd és finom jellem mint a Cordéliáé?

Nincs senki, aki ne becsülne magát tul és alig van valaki, akit az embertársai ne becsülnének le.

Az ember végre is — bár néhány jó tulajdonsága is van! — legjobban az Emberhez hasonlít s hozzája áll mindenképpen a legközelebb. S csak azt nem értem, hogy ha nem szereti az embertársait, akik épp olyanok mint ő, mit szeret sajátmagán, aki szakasztott olyan mint amazok?

Akik könnyen és gyorsan szeretik meg az embertársaikat, könnyen és gyorsan ábrándulnak ki belőlük. A nehezen barátkozónak tartósabb a barátsága.

Hogy mily kevésre becsüli magát az ember, onnan tűnik ki legjobban, hogy milyen társasággal elégszik meg.

Az ember az ő öt érzékével tulajdonképpen nem több mint egy előkelő állat. Igazán ember ő csak a hatodik érzékénél fogva, amely megkülönbözteti az állattársaitól s amely képessé teszi a jónak, szépnek és igaznak a felismerésére, sőt néha a gyakorlására is. E hatodik érzék nélkül ő csak egy egyene-

sen járó, beszélő, síró és nevető állat, amelynek legfőljebb a természetrajzhoz van köze meg az antropológiához, de édeskevés vagy semmi az emberi szellem történetéhez, amely voltaképpen nem egyéb mint ennek a számföldötti (hatodik) érzéknek a története.

Jágo mindenkit gonosznak tart, mert ő maga az; Otello mindenkit becsületlennek hisz, mert ő tetőtül-talpig becsületlen. Ez a világ képe.

Két uriember ivott.

Az egyik inogni éh düledezni kezdett, de amellet egészen okosan beszélt. Rögtön konstatálták róla, hogy be van rugva.

A másik szilárdan állott mint egy márványoszlop, de olyan hülyeségeket mondott mint egy emeletes számár. Senki se vette észre, hogy részeg.

A pesszimisták azok a jó emberek, akikkel rosszul bántak az embertársaik s az optimisták azok a gyakran kevésbé jók, akiket érdemükön fölült tüntet ki a világ.

Az embergyűlölet és emberszeretet nem ritkán csak kedélyhangulat eredménye s vannak sokan, akik délelőtt gyűlölik az embertársaikat s délután imádják őket.

A vaktyuk néha rátalál arra a szemre, amelyet egy százszemű Argusz nem vett észre.

A gyorsvonat elé feküdt egy ötvenhatéves cipész

Borzalmas öngyilkosság Beogradban

Beogradból jelentik: Szerdán délelőtt Beogradban a *nisi* gyorsvonat elé vetette magát Petrovics Szalára ötvenhatéves cipész. A vonat halála röncsolta a szerencsétlen embert. A rendőrségi nyomozás megállapította, hogy Petrovics azért követett el öngyilkosságot, mert feljelentést tették ellene, hogy egy tizenegy éves leány ellen merényletet követett el.

A feljelentés szerint az ötvenhat éves cipész, R. Rozália, egy előkező család hávezetőnőjének tizenegy éves leánya ellen erőszakot követett el, azután pénzt adott a leánynak, hogy ne szóljon senkinek. A kisleány valóban nem mert szólani, de pár nap előtt fertőző betegség nyomai mutatkoztak rajta. Ekkor derült ki a merénylet és a megfertőzött kisleány anyja feljelentette Petrovicsot. Petrovics tagadta az ellene emelt vádat és azzal védekezett, hogy neki nincs semmiféle fertőző betegsége. Szerdán kellett volna a hatóságok orvosnak megvizsgálni Petrovicsot, a cipész azonban az orvosi vizsgálat elől a halálba menekült.

Petrovics holttestét csütörtökön felboncolják.

PÁRISI POSTA

„Tessék 100 frank!
Ingyen adom!”

Igy történt, ahogy mondom:

Mentem a boulevard St. Michelen. Velem szembe egy öreg bácsika jött. A szemében verőfény és nyálás mosoly a szája körül. Amikor mellém ért, kezesen pukkedlizett és a kezembe nyomott valami cédulát:

— Tessék uram! Kegyeskedjék elfogadni!

Azt hittem reklámcédula, amit itt naponta ezrével osztogatnak és szerényen elhárítottam:

— Köszönöm, nem kell.

Az öreg azonban nem hagyta lerázni magát:

— De kérem uram, hisz ingyen adom!

Muszáj volt elnevetni magam:

— Hát mit gondol, még majd fizetek is érte?

Ezalatt mások is jártak arra, akiknek sorra a kezébe nyomott egyet színes papírosából az öregur.

— Ni, milyen ügyes reklám! — mondotta valaki, — ép olyan, mint a százfrankos!

A bácsika sértődötten kérte ki magának:

— De kérem, ez nem reklám, ez valódi százfrankos!

A fölényes járókelő a hasát fogta nevetésben:

— Nem rossz igazán!

És kedélyesen egy bábász gyerkőc kezébe nyomta a papírost:

— Na nesze, neked adom ezt a százast.

Valóságos csödület támadt. Mindenki az öreggel enyelgett.

— Ravasz fickó — mondta valaki — tartsd bolonddá az öregapád!

Egy cvikkeres, kopasz férfi, akiben már több megiontoltság volt, gondosan szemügyre vette a cédulácskát, megszagolta, megnyogtatta, megnyálazta, a napra tartotta és hümmögve magyarázta:

— Érdekes! Meglepően jó utánzat! — és a biztonság kedvéért mindenesetre a tárcájába dugta.

Valaki ekkor gunyos megjegyzést tett rá, mire így mentegetőzött:

— Ah, hisz csak a gyerekeknek viszem haza játszani!

És tova sietett.

Közben odajött a rendőr is a sarokról.

— Mi az? Miféle hamisítványt osztogat maga itten?

És szigorúan ránézett a kicsi apóra, aki ijedten magyarázta:

— De bocsánatot kérek, én nem követtem el semmi rosszat! Tegnap eladtam a bárányszőröket és a vásár olyan jól sikerült, hogy ötven ezer frankot többet kaptam érte, mint amennyit reméltem. Gondoltam: jót teszek egy kicsit az emberiséggel, ha már nekem olyan jól megy. Ennyi az egész. Nem kell mindjárt ekkora hühöt csapni belőle! —

és a rendőr kezébe akart nyomni száz frankot.

A rendőr azonban nem fogadta el. Sőt.

— Mit gondol? Engem nem lehet megvesztegetni!

A tömeg zugott, zajongott és röhögtek, lökdösték, rángatták a szerencsétlen embert.

— *Bolond szegényke!* — mondták az emberek részvét nélkül.

A rendőr pedig egy nagyot lódított rajta és rákiáltott:

— Allámars, gyerünk csak a prefektúrára.

És bekísérte.

— t. i. —

Megnyilt a britt birodalmi konferencia

A tanácskozásokat szigorúan ti kolják — Nagy befolyást követelnek a dominiumok az anyaország külpolitikájának intézésében — A fontosabb dominiumok követségeket állítanak fel Londonban

A dominiumok nem hajlandók többé az anyaország háborús bonyodalmaiba beleavatkozni

Londonból jelentik: Kedden nyílt meg a brit birodalmi konferencia, amelynek eseményeit nagy izgalommal várják az angol politikai körökben. Hogy a konferencián milyen kényes kérdésekről van szó, az kiténik abból, hogy

a kormány határozata folytán nem hozták nyilvánosságra Chamberlain külügyminiszter szerdán elmondott nagy beszédét, sem a dominiumok miniszterelnökeinek keddi beszédeit, a melyekben a dominiumok számára az angol külpolitika irányításában döntő befolyást követeltek.

A három év előtt megtartott birodalmi konferencia határozatait lord Curzon külügyministersége alatt nyilvánosságra hozták és ezért feltűnt a mostani szigorú titoktartás.

A nagy zárkózottság miatt csak annyit lehetett megtudni, hogy

Délafrika és India képviselői élesen kritizálták Chamberlain indiai és afrikai politikáját.

Kanada és Ausztrália miniszterelnökei is rosszalták a brit külpolitikát Kinában, ahol Anglia a japán nacionalisták malmára hajtja a vizet, holott

a dominiumok szerint Kína természetesen szövetségese Angliának.

Kanada és az ir szabadállam miniszterelnöke is kemény bírálatot gyakoroltak a külügyminiszter felett, amiért a dominiumokat a locarnói tanácskozásokból teljesen kizárta. A dominiumok képviselői egyúttal kifejezésre juttatták, hogy

a dominiumok nem hajlandók többé az anyaország háborús bonyodalmaiba beleavatkozni, a mikor tisztán kontinentális európai vitáról van szó.

Egy londoni reggeli lap elárulta, hogy ezekről a szigorú titkos tárgyalásokról az egyik dominium delegációjának tisztviselője révén kerültek a nyilvánosságra a fenti részletek.

Nyilvánvaló, hogy

Baldwinnak és Chamberlainnak csak messzemenő közjogi engedmények árán fog sikerülni a dominiumok függetlenségi törekvéseit úgy, ahogy leszerelni

és a brit kormány kénytelen lesz a dominiumoknak széleskörű befolyást biztosítani az angol külpolitika irányításában. Ennek valószínűleg az lesz a módja, hogy a birodalmi konferencia helyett

minden egyes dominium követéssel, vagy diplomáciai ügyvivővel fogja magát képviseltetni Londonban, a világpolitika szempontjából nagyjelentőségű dominiumoknak pedig egy-egy nagykövetség lesz az angol kormány mellett,

mert a jövőben az anyaország éppoly kevéssé fogja figyelmen kívül hagyhatni a dominiumok hozzájárulását és támogatását külpolitikai kérdésekhez, mint ahogy a világháború idején a legkisebb szövetséges állam hűségére is rá volt utalva.

„Az érseket elzárják hiveitől“

A becskerekai katolikusok vezetői Kovács István prelátust okolják az egyháztanács felfüggesztéséért

Dr. Váradi Imre nyilatkozata

Becskerekről jelentik: A katolikus egyházközség izgalmas eseményeivel kapcsolatban a *Bácsme gyei Napló* munkatársa felkereste dr. Váradi Imrét, akinek személye ellen irányul a lelkesítő körök akciójának éle és aki erre vonatkozólag a következő nyilatkozatot tette:

— Erede ti felfogásom az volt, hogy a hitközség ügye olyan lelki belügy, amit házilag, családilag kell elintézni és amely nem tartozik a nagy nyilvánosság elé. Épen a *Bácsme gyei Napló* tapasztalhatta annak idején, hogy amikor kívánságom ellenére ezzel a kérdéssel foglalkozott, mennyire méltatlankodtam amiatt. Most azonban, miután a kérdést nem mi, a katolikusok vezetői vittük a nyilvánosság elé, hanem az egyház lelkesítői, magam is úgy látom, hogy a kérdésnek a nyilvánosság számára való megvilágítása elől nem zárkozzhatunk el többé. Sőt az adott viszonyok közt, amikor úgy látjuk, hogy minden támadás ellenünk titokban és orvul történik, szinte kiáltó szükségesség a sajtó nyilvánosságára, az egyetlen lehetőség, amelyhez menekülhetünk.

— Fájdalommal tapasztaltuk, hogy bizonyos lelkesítő körök tervszerűen, mesterségesen, hermetice elzárták az érseket hívei elől, hogy amikor az érsek Amerikából hazatért, előbe utaztak, hogy ezt a végtelenül jövelelű, de impresszionista főpapot ennyire preparálták, mesterségesen feldühítették hívei ellen. Nem elégedtek meg azzal, hogy utközben kapacitálták, hanem amikor Becskerekre visszatért, az érseket gondosan körülvárták és mindenképpen lehetetlenné tették, hogy híveinek csak egyikével is

találkozhasson és a távollétében történőkhöz objektív információkat nyerhessen. Valóságos színházi leleményességgel úgy rendezték, hogy a nagy utjáról szeptember nyolcadikán visszatért érseket már szeptember kilencedikén a kora reggeli órákban felkeresték az ügyeskezi rendező által becsatoltok szerint az utközben preparált érsekre felbujtó szónoklatok és memorandumok áradatát zudították. Az érsek ezeknek a befolyásoknak a hatása alatt itélkezett, pálcát tört és lángbaborította a hitközség életét anélkül, hogy azoknak, akiket olyan súlyosan gyanúsítottak előtte, a kérdés tisztázására csak alkalmat is szolgáltatott volna. Mindezeket még tetézte az, hogy Becskerek plébánosa jónak látta a főpásztori levelet a katolikus szószékről eddig csakugyan szokatlan hangú kommentárral kíséрни. A szószék immunitása mögé bujva bántotta és sértegette Becskerek igen sok olyan előkelő polgárát, akik közbecsülésben és köztiszteltetésben állnak.

— Hova fog fejlődni ez az ügy?

— Ugy látom — válaszolta dr. Várady Imre, — hogy amitől leginkább tartottam, bekövetkezik, mert ez a kérdés a papság részéről történt kiprovokálás után kezd tulnőni a lokális kereteken. Már megmozdul az egész Vajdaság katolikusága. Ezt abból következtetem, hogy a Vajdaság minden részéből levelekkel keresnek fel bennünket. A szentái és a topolai katolikusok, de Bánát minden részéből is, különösen Kikindáról, jelzik, hogy az önkényes lelkesítő prepotenciával szemben tőlünk kérnek irá-

nyitást. Tehát meggyőződése, hogy a katolikus lelkesesség túrelmetlen hatalmi szelleme messzire kiterjedő áldatlan harcokat provokál.

— És milyen lesz a harcnak kimenetele?

— Ugy hiszem, hogy sikerülni fog az érseket az igazi tényállásról komoly és elfogadhatóan lértiati utján teljesen híven informálni. Ez esetben a kölcsönös megértéssel az annyira óhajtott béke mégis megteremthető lesz.

Dániel Adám, az egyháztanács egyik vezető tagja a következőket mondotta:

— Azért nyilatkozom a *Bácsme gyei Napló*ban, bár az érsek pástorlevele perhorreszkálta, mert azt tapasztaltam, hogy ez az egyetlen lap, amely a katolikusokat legközelebb érdeklő kérdésekben a legpontosabb információkat hozza. A becskerekai katolikusok között sohasem volt nyugtalanság. Mindezt Kovács István inscenálja, aki a püspökre gyakorolt befolyása következtében mindenért a legteljesebb felelősséget viseli. Valahányszor kinos esemény történik, az mindig olyankor volt, amikor az érsek ur nem volt Becskereken és Kovács helyettesítette. Amikor az érsek visszatért, mindössze Amikacsinált. Rodics érsek most sincs itthon és remélem hogyha visszatér, visszavonja a rendeletet.

„VIKTORIA“ gramofonüzletét
Kralja Aleksandrova ulica 6. alá
helyezte. 10797

Vilmos császár visszakészül Németországba

A hollandi belügyminiszter feltűnő tanácskozásai a német excsászárral

Berlinből jelentik: Makacsul tartja magát az a hír, amelyet főképpen az amerikai lapok ismételnék meg napnap után, hogy

Vilmos excsászár a legközelebbi időben visszatérni készül Németországba.

Ezeket a híreket megerősítik bizonyos doorni nyilatkozatok, amelyek szerint a volt császár környezete látogatói előtt nem egyszer célzást tett arra, hogy a Hohenzollern-háznak a porosz kormányval kötött szerződése remélhetőleg lehetővé fogja tenni azt, hogy a császár visszatérhet Németországba.

Wigand Károly, az amerikai Hearszt lapok berlini tudósítója táviratilag fordult felvilágosításért Doornba és magát az udvarmesteri hivatalt kérdezte meg arra vonatkozólag, hogy mi igaz a volt császár hazatérési szándékából. Hamarosan megérkezett Doornból a rövid dodonai válasz, amely következőképpen hangzik:

— Olyan eseményről, amely ötfel-ségét a gondviselés akarátának szolgálta ki, természetesen nem adha-

tunk felvilágosítást.

Doornban egyébként azt mondják, hogy a volt császár az utrechti tartományban szabadon mozoghat ugyan, de abból, hogy a tartomány határára átlépjen, előbb a holland belügyminiszterrel kell érintkezésbe lépnie. Eppen ezért

óriási feltűnést kelt, hogy Kahn hollandi belügyminiszter ebben a hónapban már kétszer volt látogatóban a doorni kastélyban.

A hágai lapok ezt a látogatást azzal a hivatalos kommentárral kísérték, hogy a látogatásnak nem volt hivatalos jelentősége, Doornban azonban azt rebesgetik, hogy mivel Vilmos ex-császár gyakran szokott autókírándulásra menni,

könnyen megtörténhetik, hogy egy ilyen autót alkalmával a volt császár egyszer átkerül a német határon és néhány órán belül német területen lehet.

Tény azonban az, hogy a doorni kastélyban ezidőszere a legcsekélyebb előkészületet sem teszik meg az elutazásra.

A Habsburgok tagjai maradnak a magyar felsőháznak

A felsőházi törvény meghozatala után kiírják a képviselőválasztásokat

Budapestről jelentik: A magyar nemzetgyűlés mai ülésén Szilágyi Lajos képviselő bejelentette mentelmi jogának megsértését, majd a parlament alelnökének Puky Endrét választották meg. Ezután Illés József terjesztette be a felsőházi törvényjavaslatot. Az előadó szerint a javaslat a demokrácia elvei alapján készült. A felsőház tagjai lesznek a zászlós urak, két koronaőr, a legfőbb bíróság elnöke, a koronaügyész, a honvédség főparancsnoka, a nemzeti bank elnöke, a katolikus egyház részéről tizenkilenc főpap, három református püspök és három főgondnok, három luteránus püspök és egy kerületi felügyelő, egy unitárius püspök, a budai görögkeleti püspök és az izraeliták egy főpapja. A főrendek örökös személyi tagságát megszünteti a javaslat és ehelyett a főnemesi családok választani fogják maguk között a felsőházi képviselőket.

A Habsburg-ház jogait annyiban elismeri a javaslat, hogy a család huszonnégy évet betöltött magyarul

beszélő magyar állampolgár tagjai tagjai lesznek a felsőháznak. Ezek Frigyes, Albrecht, József és József Ferenc főherceg.

A törvényhatóságok négy képviselő után egy felsőházi tagot választanak és az így választott tagok száma hetven lesz, míg összesen kétszáznegyvenhat tagja lesz a felsőháznak.

A javaslat intézkedik arról is, hogy az államfő akadályoztatása esetén az államfői teendőket a minisztertanács intézi.

Az ülés végén Peyer Károly a külföldi honosságú munkások kiutasításáról, Fábrián Béla pedig az esküdt-szék visszaállításáról interpellált. Peyernak Szcitovszky belügyminiszter, Fábriának Pesthy Pál igazságügyminiszter válaszolt.

Az ülés alatt a folyosón az a hír terjedt el, hogy a kormány komolyan foglalkozik az új választások gondolatával és a felsőházi törvényjavaslat letárgyalása után kormányzóí kézzel feloszlatják a Házat és a télen kiírják a választásokat.

A Seipel-kormány bemutatkozott a parlamentben

Hat keresztényszocialista és két nagynémetpárti tagja van az új osztrák kabinetnek — A szocialisták népjóléti reformokat követelnek

Bécsből jelentik: A szociáldemokrata nemzeti tanácsi tartományképviselők szövetsége Seitz polgármester elnöklésével kedden este tanácskozást folytatott a kormányváltásról. Hosszu vita után a szövetség kimondotta, hogy

ha az új kormány nyomban bemutatkozáskor népjóléti reformok sürgős végrehajtására nem vállal kötelezettséget, akkor a szövetség a nemzeti tanács feloszlását fogja követelni.

A parlamenti vizsgálóbizottságnak a Zentralbank botrányáról szóló jelentését ismertették ezután az ülésen és ezzel kapcsolatban a szociáldemo-

krata képviselők a következő feltételeket szabták Seipel kancellárnak:

El kell távolítani a közélet teréről mindazon politikusokat, akik mint bankigazgatósági tagok Rintelen volt stájer tartományi főnök, majd közoktatásügyi miniszter közvetítésével Kollmann pénzügyminisztertől hatszázmilliárdnál több állami segínyt eszközöltek ki a Zentralbank részére.

Követeli ezenkívül a határozat, hogy az állami és tartományi pénzeket a kormány kizárólag a postatakarék-pénztárnál és az osztrák Nemzeti Banknál helyezhesse el a kinevezendő kuratórium ellenőrzése mellett.

Végül a határozat törvényt sürget arra vonatkozólag, hogy a nemzeti tanács és a tartományi gyűlés képviselői ne vállalhassanak igazgató-sági vagy felügyelőbizottsági tagságot vagy egyéb tisztséget olyan bankok, vagy részvénytársaságok kötelékében, amelyek az állammal akárcsak a legtávolabbi összeköttetésben állanak.

A nemzetgyűlés délutáni ülésén megválasztották az új kormányt. A kormány névsora a következő:

Miniszterelnök és belügyminiszter: dr. Seipel Ignác. Helyettes kancellár

és igazságügyminiszter dr. Dinghofer Ferenc, kereskedelem: dr. Schürff Hans, pénzügy: Kienböck Victor, mezőgazdaság: Thaller Andre, népjólét: Resch József, hadügy: Vaugin Karl, közoktatás: dr. Schütz Richárd. A nyolc miniszter közül hat keresztényszocialista, Dinghoffer és Schürff a nagynémet párt tagjai.

Az ülésen Seipel felolvasta a kormány nyilatkozatot, amit a nemzetgyűlés nagy többsége jóváhagyólag tudomásul vett. Az ülés minden incidens nélkül ért véget.

királyné amerikai látogatását a leu-

Közzétették a világgazdasági manifesztumot

Tizenöt európai állam és az Egyesült-Államok legkiválóbb pénzemberei irták alá a kiáltványt — Amerikában a védvám-politika hívei ellenakciót indítottak

Londonból jelentik: A lapok szerda reggeli számukban közlik azt a gazdasági manifesztumot, amelyet 181 pénzember irt alá. Az aláírók között tizenöt európai államnak és az Egyesült-Államoknak legkiválóbb pénzemberei szerepelnek. A lapok kereskedelempolitikai irányuknak megfelelően különbözőképpen fogadják a kiáltványt, de a sajtó nagyrésze abban megegyezik, hogy kedvezően nyilatkozik a tervbevett gazdasági kibékülésről. A lapok utalnak arra, hogy az akciót a világ kereskedelmének és pénzügyének legtekintélyesebb képviselői indították meg, akiknek a szavát a világgözülemény bizonyára megfogja hallgatni.

A Morning Post az egyetlen lap, amely hűvösen fogadja a manifesztumot és megállapítja, hogy a mai viszonyok között gondolni sem lehet arra, hogy Franciaország, Németország és az Egyesült-Államok ledöntsék azokat a korlátokat, amelyeket a vámhatárokkal vontak maguk köré.

Egyöntetűen megállapítják a lapok, hogy

a manifesztumnak az Egyesült-Államokban nincs kilátása sikerre.

Coolidge elnök a lapok véleménye szerint most is arra az állásponton fog helyezkedni, hogy a gazdasági manifesztumban felvetett problémák kizárólag Európát érdeklik és azokhoz Amerikának semmi köze sincs.

Az angol lapok szerint Németországban úgy értelmezik a manifesztumot,

hogy annak éle a versaillesi szerződés és az angol védvámpolitika ellen irányul. Német felfogás szerint

a manifesztumban foglalt eszmék megvalósításához elkerülhetetlenül szükséges a Dawes-egyezmény re-viziója is.

A manifesztum párisi hatását illetően az angol lapok megállapítják, hogy francia gazdasági körökben a kiáltványban felvetett terveket kedvező fogadtatásban részesítik és ugyancsak kedvezően fogadják a manifesztumot Olaszországban is.

Newyorki jelentés szerint a gazdasági manifesztum a védvamos körökre valóssággal bombaként hatott. Nyomban megindult az ellenoffenzíva és a lapok egy része megállapítja, hogy

a manifesztumban felvetett tervek ellenkeznek a farmerek és az ipari tényezők érdekeivel.

A washingtoni jelentések szerint

a Fehér Ház semmiesetre sem tér el eddigi védvamos politikájától.

Az amerikai sajtó felfogása szerint a manifesztumot az amerikai pártpolitika szempontjából a legrosszabbkor bocsátották ki, mert jelenleg tombol a választási harc, amelyben a vámkérdés nagy szerepet játszik. A pártok a manifesztumot bevonták a korteskedésbe és amíg az egyik oldalon örömmel fogadják, a másik részen kárhóztatják azt. A köztársasági pár attól fél, hogy a manifesztum a demokraták malmára fogja hajtani a vizet.

Megszökött a horgosi csendőrségről egy megbilincselte gyilkos

Világos nappal kiugrott a nyitott ablakon és nyomtalanul eltűnt

Horgosról jelentik: Rendkívüli érdekes módon szökött meg a horgosi csendőrségről Martonosi József vincellér, akit hétfőn fogtak el egy két évvel ezelőtt elkövetett gyilkosság miatt.

Martonosi József és ivére, János 1924 november 2-ikán ittás állapotban Magyarországról átjöttek a határon, ahol Pogrebunjak Andrija orosz menekült pénzügyőr feltartóztatta őket és be akarta kísérni a pénzügyőrségre. Az országuton a két Martonosi megtámadta a pénzügyőrt, elvették fegyverét és azzal teljesen szétzúzták Pogrebunjak koponyáját, úgyhogy a szerencsétlen ember azonnal meghalt. A testvérek a pénzügyőr holttestét elvitték horgosi házukba, az udvarban elföldelték és átszöktek Magyarországra.

Martonosi József felesége reggel amikor az udvarra lépett, észrevette, hogy egy friss földréteg alól két kézfej és két láb látszik ki. Letisztította az alig három centiméter vastag földréteget, amely alól a borzalmasan összezuzott pénzügyőr holtteste került elő. Martonosi Józsefné — aki a gyilkosságról semmit sem tudott — jelentést tett a csendőrségen, hogy udvarukban egy holttest fekszik. A csendőrség nyomozni kezdett és Martonosi József kislia, akit kihallgattak, azt a szenzációs vallomást tette,

hogy november 2-án éjjel látta apját és nagybátyját, hogy valamit vonszolnak az udvaron. A kislíu vallomása alapján letartóztatták Martonosi Józsefnét és sógornőjét, Martonosi Jánosnét és a szubotícai ügyészség bünrészesség miatt vádat emelt ellenük. Nyolc napig voltak vizsgálati fogságban, azután szabadlábra helyezték őket. A két asszony ezután visszatért Horgosra, ahonnan pár nap mulva nyomtalanul eltűntek.

A szubotícai ügyészség diplomáciai uton kérte Martonosi József és Martonosi János kiadatását, akiket azonban a szegedi törvényszék, mint magyar állampolgárokat vont felelősségre és Martonosi Józsefet két évi, Martonosi Jánosnét egy és fél évi börtönre ítélte emberölés miatt.

Martonosi József, amint a börtönből kiszabadult, egy ideig Szegeden tartózkodott, majd két nappal ezelőtt, október 18-ikán, hétfőn éjjel átszökött a jugoszláv-magyar határon és visszatért Horgosra, hogy özevgy Vámos Károlynétól, aki Martonosinak még 1924-ből haterzer dinárral taztozott, a pénzt megszerezze.

Martonosi József érkezéséről titokban értesült a horgosi csendőrség is. Kedden reggel a csendőrök körülvették Vámosnét házat, behatoltak és elfogták Martonosit, akit kezén-lában megbilin-

Nagy földrengés Délszerbiában

A föld több helyen meghasadt — Több ezer ház összeomlott.

Beogradból jelentik: Délszerbia egyes vidékeiről nagy földrengésekről érkeznek hírek. A földrengés a legnagyobb pusztítást Baram környékén végezte, ahol csak nemrégiben kezdtek meg az új falvak felépítését. A háború alatt ezen a részen kő kövön nem maradt és csak az utóbbi években kezdtek újból a falvak felépítését.

A földrengés, amely mindössze négy másodpercig tartott, borzalmas rombolást vitt végbe.

Minden második ház megrévedt, a vályogból emelt épületek falai megrepedeztek és több ház a szó szoros értelmében kettévált. A lakosság a földlökéstől annyira megijedt, hogy fejvesztetten menekült ki az egymásután összeomló házakból. A hatóságoknak csak hosszabb rábeszéléssel sikerült a megriadt embereket házaikba visszaterelni.

A délszerbiai földrengés az eddigi jelentések szerint

több millió dináros kárt okozott az amugy is szegény lakosságnak.

A Baram környékére telepített szegény földműveseknek félig elkészült és téglánélkül épített házaikat újból fel kell építeni. A környékbeli hegyekben is érezhető volt a földrengés és a földrengés nyomai még ma is láthatók.

Óriási sziklatömbök kettéváltak és több helyen meghasadt a föld.

A földlökés éjjel két óra négy perckor megismétlődött. A lakosság ijedten ébredt fel álmából és hiányos öltözékben menekült ki a községekből. Több ezer ember a földrengéstől való féltelmében az éjszakát házon kívül töltötte. A hatóságok mindent megtesznek, hogy nyugalomra bírják a lakosságot.

A magyar feliratu szódás üvegek miatt tiz napi elzárásra ítélték két szuboticaí gyárost

Néhány héttel ezelőtt egy radikálpárti vacsorán a szuboticaí radikális személyiségek asztalára véletlenségből több darab,

még a békeidőből visszamaradt magyar feliratu szódásüveg került.

A szuboticaí szódagyárosok lassan bevonták a forgalomból ezeket a magyar szövegű szódásüvegeket, de még mindig akadt néhány nem szláv szöveggel ellátott szódásüveg, amelyet kényszerből használtak. A szódásüvegek ára ugyanis igen magas és

egyetlen szódagyáros sem rendelkezett olyan tőkével, hogy máról-holnapra valamennyi békeidőből szódásüvegét kicserélhette volna.

A pártvacsorán elővigyázatlaniságból néhány darab ilyen magyar feliratu szódásüveget vettek észre a vendégek és Gyorgyevics Dragoszláv főispán-polgármester, aki a banketten szintén megjelent, jóindulatúan tudomására adta a szódagyárosoknak, hogy cseréljék ki a régi magyar királyokat ábrázoló, magyar feliratu üvegeket. Az érdekeltek ezt a barátságos figyelmeztetést tudomásul vették és a legkomolyabban hozzáálltak a még megmaradt magyar feliratu üvegek kicseréléséhez. Akármilyen elővigyázatosak és körültekintők voltak is azonban a szódagyárosok, mégsem kerülhették el, hogy egy-egy magyar szövegű szódásüveg a vendéglősökhöz ne kerüljön.

A magyar feliratu szódásüvegek miatt a

szuboticaí rendőrséghez az utóbbi napokban ismét több feljelentés érkezett és a rendőrség igen komolyan, ijesztően komolyan vette elő a régi históriát. Prodánovics Mladen rendőrkapitány kedden délelőtt beidézt két szuboticaí szódagyárost, akiket kihallgatott arra vonatkozólag, hogy mért nem vonják ki a forgalomból a bántó és egyesek szerint csupán tüntetésre felhasznált magyar feliratu szódásüvegeket. A gyárosok kijelentették, hogy

már évek óta vásárolnak szláv feliratu szódásüvegeket, hogy a régieket teljesen be tudják vonni.

A radikálpárt egyik legutóbbi vacsoráján a főispán is figyelmeztette őket erre és amennyire módjukban áll, eleget is tesznek a hatóságok kívánságának. A rendőrkapitány

a gyárosok kihallgatása után mindketőt 10—10 napi elzárásra és 200 dinár pénzbüntetésre ítélte a magyar feliratu szódásüvegek miatt.

A szikvizgyárosok felebbtek az ítélet ellen és ügyvédiük útján a városi tanácsot akarják meggyőzni arról, hogy nem akartak tüntetni a magyar feliratu üvegekkel, de a régi szódásüvegek bevonása nagy nehézségekbe ütközik. Az érdekeltek különben felkeresik Gyorgyevics Dragoszláv főispán-polgármestert is, akinek előadják a panaszukat és kérni fogják, hogy semmisítse meg ezt a megdöbbentően súlyos ítéletet.

A montenegrói gyereksapka — és a „magyar szemtelenség“

Csoszics sombori rendőrkapitány egy félreértett megjegyzés miatt megvert egy órásmestert

— A Hirlap kiküldött munkatársának jelentése —

Néhány nappal ezelőtt a beogradi Vreme »Magyar szemtelenség« cím alatt hosszú tudósítást közölt Keszler János sombori órásmesterek Csoszics Mladen sombori rendőrkapitányval történt incidenséről. A tudósításban a lap a következőket írta:

Egyik sombori magyar újságíró négyéves kislánya montenegrói gyermeksapkában sétált kislányával a korzón, amikor hozzálépett Keszler Károly órásmester, lekapták a gyermek fejéről a sapkát, a földhözcsapta és rájórmedt a kislányra:

— Miért hordasz montenegrói sapkát? Te magyar vagy!

E jelenetet látta a sombori Omladina több tagja, akik a kisgyerek védelmére siettek, amikor pedig Keszler újra meg akarta támadni a kis négyéves fiúcskát és tovább folytatta az állam szidalmazását, felháborodásukban meg akarták verni az órásmestert, aki az éppen arra jövő Csoszics rendőrkapitánytól kért védelmet.

A beogradi lap nagy méltatlankodással írta meg Keszler »államellenes cselekedetét« és azt az egész vajdasági magyarságra általánosítva, magyar szemtelenségnek minősíti.

Annak a tudatában, hogy a SHS királyságban élő magyarok körében aligha akad valki, aki az államot és a szlávtságot szidalmazná, a Hirlap Szomborba kiküldött munkatársa érdeklődött a Vreme által közölt incidens részleteiről és a kö-

vetkezőket sikerült az ügy szereplőitől és szemtanúktól megtudnia arról az »államellenes viselkedésről«, amelyet a beogradi lap az egész vajdasági magyarság bűnéül ró fel:

A múlt hónap végén Cetinijében megtartott újságíró kongresszusról egy sombori magyar újságíró négyéves kislányának montenegrói sapkát hozott ajándékba. A kislány örömmel viselte a sapkát és abban sétálgatott egyik nap kisasszonyával az Alekszandrova-uccán, amikor apjának jó barátja, Keszler Károly órásmester, aki a kislányt is nagyon szereti, tréfásan megszólította a kisgyereket:

— Hát te miért jársz montenegrói sapkában?

Ennél többet nem mondott Keszler, mert a következő pillanatban eléje ugrott az éppen arra menő Csoszics Mladen rendőrkapitány és feléltességre vonta az órásmestert »nemzetgyalázó« kifejezéséért. Keszler meglepődve utasította vissza azt a feltevést, hogy a szlávok ellen akarta volna igazolni a négyéves kislányt, a rendőrkapitány azonban kardot rántva támadt rá újra az órásmesterre, aki sietett a felháborodott ember elől elmenekülni.

Keszler — amint előadja — másnap felment a rendőrségre, hogy Eremín György főkapitánytól panaszt emeljen Csoszics ellen. A főkapitány ekkor éppen tanácsulésen volt és így Keszler panasztétel nélkül akart a rendőrség épületéből

távozni, azonban a kapuban találkozott Csoszics kapitánnyal, aki felszólította, hogy menjen be vele hivatali szobájába.

Eleinte vonakodott, azonban a kapitány erőlyes felszólításának mégsem mert ellenszegülni és bement Csoszics irodájába. Mikor itt négy szemközt voltak, Csoszics egyszerre reátámadt és durva szidalmak közt kétszer arculütötte. A megrémült ember segítségért kiáltott és kiszaladt a szobából, a folyosón azonban két rendőr feltartóztatta. A rendőrkapitány a menekülő órásmester után sietett és ráparancsolt a rendőrökre, hogy vigyék vissza a szobájába, majd amikor Keszler védekezni próbált, kézlegyintéssel mondta a rendőröknek:

— Különbözően hagyjátok futni, ugyanis megkapta már a pofoinjait.

Az inzultus miatt Keszler hivatalos hatalommal való visszaélés, becsületsértés és könnyű testi sértés címén feljelentést tett Csoszics Mladen rendőrkapitány ellen, ez viszont nemzetgyalázásért jelentette fel az órásmestert.

A Vreme pedig a »magyar szemtelenség« megnyilvánulásának minősíti a történetet.

Halálraítélt rablógyilkos tünnepelnek a bolgárok

Bandavezér arcképe a templom szentjei között

A beogradi lapok a vidini templom felszentelése alkalmával ismét élesen támadják Bulgáriát. A Vreme jelentése szerint a jugoszláv határ közelében fekvő Vidin városában a bolgár kormány és az egyház előkelőségeinek részvételével nemrégiben felszentelték az új templomot, amely Bulgária egyik legszebb épülete. A templom bizánci stílusban épült és belülről értékes freskók díszítik. A művészi munkán kívül a templomban több bolgár szabadsághős arcképét is elhelyezték.

A Vreme azt írja, hogy a szabadsághősök képei között Alekszander Todorovnak, a hírhedt délszerbiai komitácsi vezérnek életnagyságu képét is leleplezték. A komitácsi vezért néhány évvel ezelőtt a jugoszláv kormány különböző büncselekmények elkövetése miatt in contumaciam halálra ítélte, a bolgárok azonban szabadsághőst csináltak belőle és így került az arcképe a vidini templomba.

Wrangel még mindig reménykedik

A régi fehér had ereg dolgozik és vár

Zagrebból jelentik: Egy zagrebi újságíró beszélgetést folytatott Wrangel tábornokkal, a ki átutazóban egy napot Zagrebben töltött. Az újságíró kérdésére, hogy utazásának mi célja, Wrangel azt válaszolta, hogy a Krímben megkezdett akcióját tovább akarja folytatni. Az a 150.000 ember, aki a száműzetésbe követtet, — mondotta — idegen földön, ismeretlen, igen gyakran nagyon kedvezőtlen életviszonyok mellett kemény küzdelmet folytat, amire csak a saját erejükbe vetett rendíthetetlen hit képesíti őket.

— Tudja-e Excellenciád, — kérdezte az újságíró — hogy Önt azzal vádolják, hogy rablóbandákat alakított, amelyeket Oroszországra akar szabadítani?

— Hát ilyen butának tartanak engem — mondotta Wrangel nevetve. — Nekem csak az a feladat, hogy az egykori orosz hadsereg bátor szellemét ébren tartsam, hogy akkor, amikor hazánk ismét hív bennünket, a vörös uralom alatt szenvedő testvéreinknek erős segítőkezet nyújthassunk.

— Milyen értesülései vannak Excellenciádnek Oroszország mostani helyzetéről?

— Az, hogy ott meglehetősen nagy a felfordulás és nagy változások állnak küszöbön. A kommunizmus lassankint az egész világ előtt feloldó arcát és magában a kommunista pártban is mind mélyebb lesz a szakadás a párttagok viszálykodása miatt. Természetesen, nem szabad nagyon rózsás színben látnunk a dolgokat, de talán kissé jobban reménykedhetünk, mint eddig.

— Igaz-e, hogy Excellenciád visszatér régi foglalkozásához s mérnök lesz Belgiumban? — kérdezte az újságíró.

— Ez még nem bizonyos, azonban valamihez fognom kell. Most amikor valamennyi emigráns existenciája többé-kevésbé biztosítva van, nekem is önállóitanom kell magamat. Munka majd csak akad. Brüsszelbe azért szeretnék menni, mert onnan a nagy európai orosz kolóniák a legkönnyebben elérhetők. Haidani vezérkarom már régen feloszlott s tagjai a létért való küzdelemben bátran megállják helyüket.

IRKA

Helyreigazítás

A szegény olvasóközönség olvassa a helyreigazításokat, hümmög, csóválja a fejét és szidja az újságot. Mért irnak olyasmit, amit aztán helyre kell igazítani? Hát nem egészen így van a dolog, amit fényesen bizonyít egy szubotícai gazdálkodónak az esete, akit valamilyen kisebb ügyből kifolyólag nemrégiben a rendőrség letartóztatott és átadott az ügyészségnek. Még a letartóztatás napján a vizsgálóbíró elé került és mitán nem nyereségvágyból elkövetett bűncselekményről volt szó és a panaszos is közben visszavonta a feljelentését, szabadlábra helyezték. Mi történt ezután? Ezután hazament s az ügyvédjével levelet íratott az újságoknak, amelyben követelte különböző paragrafusok citálásával, hogy igazítsák helyre azt a híradásukat, hogy ő le volt tartóztatva. Ez csak egy nagyon kirívó példa, de bizonyítéka annak, hogy mi mindent akarnak az emberek helyreigazítani és mi mindent lehet ma helyreigazítással elintézni.

A szénháború

Anglia még soha nem volt olyan nagy bajban, mint most, pedig Anglia, amíg eljutott odáig, hogy a világ leghatalmasabb birodalma lett, átesett némi bajokon és válságokon. De amióta a szén az angol tőkének és az angol imperializmusnak az alapja, azóta nincs semmi baj. A szén csak 1650 körül jutott uralomra Angliában, addig parlamenti rendeletek tiltották és pedig halálbüntetés terhe alatt a használatát. De amióta a szén lett az ur, megerősödött, nagy lett, gazdag lett és hatalmas lett, csak épen elfedkezett arról, hogy a szén embereket bányásszák ki a földből. Ezek az emberek most megkopogtatják a tárnáknak föléjük fektetődő boltozatát és ettől a kopogtatástól megrendül a föld Anglia hatalma alatt. Idegen szénnek kell hozatni, hogy birminghami gyárak meg ne álljanak és az angol gőzösök német szénrel fűtik a kazánjaikat. A szén hozta a pénzt a szigetországba és most a pénz elgurul, elfolyik azért, hogy szén kerüljön arra a földre, amelynek zöld gyepe, dus ligete, sok hatalmas városa a szén fölé van építve A szénháború Angliának legnagyobb és legelkeseredettebb háborúja és még nem bizonyos az, hogy győzni fog ebben a harcban.

A szegedi kincsek

Móra Ferenc nem hiába költő, mint muzeumigazgató is a költői ihlet varázsos erejével kutat kincsek után. És mintha csak mesebeli varázsvesszeje volna, ahová kinyújtja, a muzeumigazgató a kezét, a munkások csákánya, ásója kincset vet ki a föld alól. Alig pár méterre a szántás alatt sírok rejtőznek az Alföld humuszában, eltűnt népek sírjai és ezekben a sírokban a rég elmúlt kultúrák nagyszerű ékességei pihentek évezredekken keresztül Nagy, halálos pihenésüket most megzavarja a költő, aki a tudós nagy akaratával, lebirhatatlan kuttásvágyával keresi régi emberek nyomait, keresi azt, ami sok ezer esztendővel ezelőtt szépség volt az ember életében A szegediek, amikor megépítették a kulturpalotájukat, megteremtették a muzeumokat, kicsit nagyotakaróknak látszottak: valami groteskség volt abban, hogy Szegednek muzeuma legyen. Ha Móra Ferenc még sokáig jár a szegedi tanyák között a maga varázsvesszejével, akkor a szegedi muzeum egyike lesz Európa legértékesebb ritkasággyűjteményeinek és az ott felhalmozott ritkaságoknak még lesz egy külön amatőr-értékük is. A vitrinek egy költőnek a kincseit fogják megőrizni.

DÉLTŐL - ÉJFÉLIG

A pápa és olasz kormány között állítólag meg egyezés jött létre. A pápa elismeri az egységes olasz királyságot, az olasz kormány pedig elismeri a pápának a Vatikán feletti világ hatalmát. A meg egyezés létrejöttével a pápa vatikáni felszaga megszűnik.

A szovjet értesítette a sztrájkoló angol bányamunkásokat, hogy nem támogatja tovább őket, mert az angol kormánnyal megindult tárgyalásra káros hatással lehet a a sztrájkoló munkások pénzbeli támogatása.

A jugoszláv és magyar kormány képviselői között újabb tárgyalások indulnak meg Beogradban, amelyekben szóba kerülnek a vasúti kérdések és a spliti szabadkikötő ügye.

LIPTAUER SCHAFKÄSE
(Maikäse) milde la Ware in
5 Kg Kübeln Din. 100.—

franko jeder Poststation per Voreinsendung des Betrages

KASEREI ARNOLD WEISZ
VELKÉ ŠARLUHY (SLOWAKEI)
VERTRETER GESUCHT

Az olaszországi szlávoknak már imádkozni sem szabad...

Elrabolják tőlük az imakönyveket és a rózsafüzéreket — Megakadályozzák a népet, hogy templomba járjon

A zagrebi kisebbségi iroda most egy egészen különös kisebbségi sérelemről számol be. Az iroda közlése szerint az olaszországi szlávokat már abban is megakadályozzák, hogy az istentiszteletre eljárjanak és a múlt héten egy bucsu alkalmával

a fascisták a hatóságok csendes asszisztálása mellett megrohanták a szláv bucsusokat és valamennyitől elrabolták a rózsafüzéreket és az imakönyveket.

A kisebbségi iroda ez alkalommal ismét élesen támadja a kormányt, hogy nem törődik az olaszországi szlávok helyzetével, majd a következő panaszos felkiáltással fejezi be cikkét:

»Az olaszországi szlávoknak soha nem voltak iskoláik és csak a meséskönyvekből vagy az imakönyvekből olvashatták az anyanyelvükön. Minden akadály és terror ellenére azonban megőrzik az anyanyelvüket és a legkisebb gyerek is tudja az anyanyelvét.

A szláv kisebbségek vezetői a nyelv megőrzése érdekében nagymennyiségben osztottak szíjjel szláv imakönyveket,

amelyek a görzi római katolikus horvát nyomdában készültek. De az olasz hatóságoknak még az ártatlan imakönyvek is szemet szurtak és elhatározták, hogy összeszedetik és elégetik őket. A szlávok által lakott falvakban

a carabinieri sorba megállítják a templomba igyekező asszonyokat és erővel elveszik tőlük a szláv imakönyveket és az olvasókat.

Előfordult már az is, hogy megmotozták azt, aki az imakönyvét elrejtette. Az ilyen esetek napirenden vannak és a fascisták és carabinieri mind erősebb terrorja miatt a szláv lakosság egyre jobban elkeseredett és legutóbbi cselekedet miatt szíve mélyéig fel van háborodva.

Beszüntetik a magyar vasutasok áthelyezését

A szerbiai vasutasok nem akarnak a Vajdaságba jönni

A múlt héten közölte a Hírlap, hogy a Vajdaságban szolgálatot teljesítő nemzetiségi vasutasoknak Szerbiába való tömeges áthelyezését a szerbiai vasutasok ellenállása miatt félbe kellett szakítani és a közlekedésügyi miniszter nagyarányú nemzetiségellenes akcióját nem mindenben sikerült keresztülvinni. A szerbiai vasutasok ugyanis deputációban járultak a közlekedésügyi miniszter elé és nemrégben Ófelsége előtt is elpanaszolták sérelmeiket. A vasutasok elmondották, hogy amíg fizetésükből jelenlegi állomáshelyükön nagyon jól megélnék, addig a kisebb fizetésű hivatalnokoknak ez az összeg a Vajdaságban néha még arra sem elegendő, hogy a házbért kihezessék. A szerbiai vasutasok érellyes állásfoglalása miatt a Vajdaságban folyamatba tett tömeges áthelyezések október elején megszűntek és az áthelyezésre kiszemelt magyar és német vasutasok helyükön maradtak.

Az áthelyezések szünetelését a magyar és

német vasutasok ideiglenesen tekintették és mert nyílt titok volt, hogy csoportonként az utolsó magyar vasutastól is meg akariák tisztítani a Vajdaságot, a nemzetiségi vasutasok rettegve várták, hogy mikor kerül rájuk a sor. A szubotícai vasutigazgatóságon nyert értesüléseink szerint a magyar és német vasutasok további áthelyezését végleg beszüntették. A legközelebbi napokban mindössze néhány vasúti főtisztviselőt helyeznek a beogradi vasutigazgatóság területére és ezzel véget is ér a nagyarányú áthelyezési hadjárat. Értesüléseink szerint a magyar vasutasok eltávolítását kizárólag szerbiai kartársaik magatartása miatt kellett beszüntetni. A Vajdaságban még szolgálatot teljesítő nemzetiségi vasutasok nyugodtan végezhetik munkájukat és nem kell attól tartaniok, hogy egy szép napon valamelyik délszerbiai helységbe helyezik el őket.

A becskerekai egyháztanács óvást emelt Rodics érsek döntése ellen

Becskerekről jelentik: A becskerekai katolikus egyházközség kedden délelőtt tizenegy órakor ülést tartott az egyháztanácsi épület nagytermében, amelyen az egyháztanács működésének felfüggesztésével és a helyébe történt kuratórium kinevezésével foglalkozott. Az ülést Tolveth Oszkár elnök nyitotta meg, aki ismertette a történeteket, majd határozati javaslatot nyújtott be, amelyet a jelenvolak egyhanguan elfogadtak. A határozati javaslat a következőképp szól:

»Az apostoli adminisztrátor azon egyoldalú intézkedését, hogy a novellát, amely kétoldali megállapodásként kötöttet egyrészt az egyházi főhatóság, másrészt a katolikus hívők egyetemét magában foglaló hitközség között, hatályon kívül helyezte, az egyháztanács tudomásul nem veheti. A novella oly kétoldali, mindkét felet kötelező megállapodás, amelyet egyoldaluan sem a hitközség, sem pedig az apostoli adminisztrátor fel nem bonthat. A novella is ismer ugyan kuratóriumot, ezen kuratórium kinevezésének és így az egyháztanács felfüggesztésének azonban szabályszerű előfeltételei és indokai kell, hogy legyenek, ezenkívül pedig meghatározott időbeli korlátozások is van köztük. Ilyen indokokat nem ismerünk, tudunkkal alapszabályellenes magatartást nem tanúsítottunk és velünk hivatalosan ilyen vélt indokok közölve nem lettek. Mindezeknél és a fent előadottaknál fogva tehát

az apostoli adminisztrátornak a novella rendelkezéseibe ütköző határozatai ellen ünepélyesen óvást emelünk.

Tolveth Oszkár elnök ezután bejelentette, hogy a kuratórium elnökétől levelet kapott, amelyben a hitközségi tárgyalóterem kulcsai kéri tőle. Az ülés ez ügyben úgy határozott, hogy miután a hitközségi tanácsstermet az egyháztanácson kívül más katolikus egyesületek is használják gyűlések és összejövetelek tartására, a kulcsokat a hitközség választott titkárnak adják át azzal, hogy a szóbanlevő egyesületek részére a termet rendelkezésére bocsáthassa.

Annau József egyháztanácsi tag kérde, van-e az elnökségnek tudomása arról, hogy Kovács István pápai prelátusplébános vasárnap tartott hitközségében az egyháztanács feloszlását tartalmazó pásztorlevél felolvasása kapcsán ahhoz egyéni kommentárokat fűzött, amelyek a hívők egy részénél megütközést keltek?

Az elnök felvilágosító szavai után az egyháztanács megbízta az elnökséget, hogy szerezzen be lehetőleg pontos adatokat a kérdéses beszéd tartalmára vonatkozóan, hogy ezeknek az adatoknak birtokában határozhassanak a továbbiak felől. Az egyházközség ülése ezzel végetért.

A beogradi Opera játszik a szubotícai színház megnyitó előadásán

Néhány héttel ezelőtt véglegesen döntött a város a szubotícai színház sorsa felett, amennyiben a színház kezelését egy évre a Városi Takarékpénztárra bizta. Azóta fokozott gyorsasággal folynak a színházi építési munkálatok és a közeli napokban már be is fejeződnek, azután pedig a belső munkákra kerül a sor. A színházi bizottság tagjaitól nyert információink szerint a szubotícai városi színház december elején már megnyitja kapuit, a színház megnyitását ugyanis főleg a belső falak tervezett díszes festése hátráltatná, erre vonatkozólag azonban szakértői

vélemény alapján illetékes helyen úgy határoztak, hogy egyelőre csak egyszerűen átfestetik a színházat, mert az új, nedves falakon kárba veszne a díszes festés.

A legszükségesebb színházi berendezéseket a Városi Takarékpénztár már hetekkel ezelőtt megrendelte, sőt a jövő hónapban már el is készülnek a kulcsok. A színházban hetenként kétszer lesz előadás, az azonban nem felel meg a valóságnak, hogy a színház kezelésével megbízott Városi Takarékpénztár szerződést kötött volna a noviszadi színházalattal, sőt a színházi

bizottság intenciói alapján szó sem lehet a tuzióról, mert az a cél, hogy úgy operál, mint drámai előadások is legyenek Szuboticán. A Városi Takarékpénztár egyelőre csak a beogradi opera vezetőségével egyezett meg, hogy a megnyitó előadást a legjobb együttes tartja.

A színház épületben tervezett mozgóképszínház sorsára vonatkozólag a Városi Takarékpénztár megmaradt eredeti terve mellett, hogy az üres napokon mozielőadásokat tart. Ennek megoldására öt tervezetet dolgozott ki és kiírta a pályázatot a mozi bérbeadására. A pályázatra több ajánlat érkezett a Városi Takarékpénztárhoz, mivel azonban a színház intéző-bizottsága nem tudott egyhangú határozattal dönteni a városi mozi sorsa fölött, a bank a városi tanácshoz továbbította az ajánlatokat.

Agrárhivatali főnökből plébános

A hívek a verseci püspök határozata ellen a patriarchához felebbeztek

Beckerekről jelentik: Baránda községben nemrég meghalt az ottani görögkeleti lelkész és Iláron verseci görögkeleti püspök adminisztrátort nevezett ki a barándai paróchia élére Lékics Száva, a feloszlatott verseci agrárhivatal volt főnöke személyében. A kinevezést a barándiak közül sokan az egyházi szabályokkal ellentétben állónak tartják és véleményük szerint a püspöknek nem volt jogában adminisztrátort kinevezni, mert ez a konzisztórium hatáskörébe tartozik.

Az ellenzék most a püspöki döntés ellen mozgalmat indít és memorandumot intéznek a patriarchához, amelyben kifejtik, hogy Lékicsnek adminisztrátorrá történt kinevezése már azért is helytelen, mert az egyházi törvények kimondják, hogy ha valaki hosszabb ideig teljesített világi szolgálatot, nem végezhet ismét egyházi funkciókat. Érdekes, hogy éppen a radikális párti hívek fordultak az új adminisztrátor ellen, akinek verseci működésével állítólag nincsenek megelégedve. Más pártállású hívek viszont helyeslik Lékics kinevezését és ellenmemorandumban fognak a patriarchához fordulni, amelyben kéri, hogy erősítse meg Lékics állását.

Sok az intelligens ember

Kevesebb lesz a gimnázium és a tanítóképző

Az új iskolaév megnyitása után egy újságíró előtt Obradovics Dragomir közoktatásügyi államtitkár az oktatási problémákról és a középiskolák válságáról tett érdekes nyilatkozatot. Az államtitkár kijelentései szerint százhetvenöt gimnázium működik az országban. A miniszterium találok találja a gimnáziumokat és már a legközelebbi tanév megnyitása előtt redukálni fogja a gimnáziumok számát. A közoktatásügyi miniszter véleménye szerint Jugoszlávia parasztállam, amelynek nincs szüksége annyi érettségizett és egyetemest végzett emberre. Ezt a kérdést úgy vélik megoldani, hogy a megszüntetendő gimnáziumok helyébe különféle szakiskolákat állítanak fel, hogy az érettségizett fiatal embereknek ne kelljen az egyetemekre menniük.

Az államtitkár kijelentései szerint az érettségizett fiatal emberek többsége kénytelen állami szolgálatba lépni. Ha a mostani állapotok megmaradnak, úgy a legrövidebb időn belül az intellektuális pályákon túltermelés áll elő és a diplomás embereket sem az államnál, sem a magánvállalatoknál nem lehet elhelyezni. A miniszterium arra törekszik, hogy a fiatalok mentalitását megváltoztassa. Amerikában filozófusok mint pincérek keresik a kenyerüket, nálunk azonban, ha egy fiatal ember leérettségeszik, mingyárt olyan állást követel, ahonnan karriert csinálhat. Néhány évvel ezelőtt a diplomával rendelkező fiatal emberek titkári álláson alul semmiféle állást nem fogadtak el, ma azonban már azzal is megelégszenek, ha írkokká nevezik ki őket. Az államtitkár azzal fejezte be nyilatkozatát, hogy a tanítóképzőkből is annyi tanító és tanítónő kerül ki, hogy ezeket sem tudják álláshoz juttatni és már ezen a téren is túltermelés mutatkozik. A közoktatásügyi miniszterium évről-évre egy-egy tanítóképzőt fog megszüntetni és ezzel akarják csökkenteni a tanítók számát. Az országban negyven tanítóképző működik, ezt a számot huszra akarják redukálni.

Ez a nagy redukciós kedv bennünket magyarokat annyiban érdekel, hogy nekünk már ma sincsen elég gimnáziumunk és tanítóképzőnk egyáltalán nincsen. A redukciónak mégis az lesz az első kézzel fogható eredménye, hogy megszüntetnek még néhány magyar gimnáziumi osztályt és miután kevesebb lesz a tanítóképző, magyarnak még jobban megnehezítik a tanítói diploma megszerzését.

Rodics érsek megmaradhat a lakásában — a felmondás elintézéséig

Beckerekről jelentik: Beckerek város képviselőtestülete kedden délután három órakor közgyűlést tartott, amelyen több kisebb jelentőségű ügy után a bánáti apostoli adminisztrátornak a volt piaristarendházban levő lakásának és irodahelyiségének felmondásával foglalkoztak. Rajics Tima városi tanácsnok bejelentette a közgyűlésnek, hogy a belügyminiszterium rendeletileg utasította Beckerek városát, hogy mondjon fel bírői uton az érseknek, illetve egy személyben a bánáti apostoli adminisztrátornak. Csobanics Vitomir képviselőtestületi tag azt kérte, hogy kié tulajdonképpen a volt piarista rendház, amely a gimnázium épületével kapcsolatos. Kijelenti, hogy míg a gimnáziumnak ezerkétszáz tanulója van s egy-egy osztályban hatvan-hetven tanuló van elhelyezve, addig Rodics érseknek tizenhét szobája van a rendházban. Ebben a tizenhét szobában az érsek, egy irodaigazgató és két laikus szolga lakik, ezenkívül pedig irodahelyiségek, konyha, ebédlő és fogadóterem vannak az épületben. Csobanics kéri, hogy a köz-

gyűlés járjon közbe az érseknél, hogy tiz szobát engedjen át a gimnázium céljaira.

Rajics Tima tanácsnok válaszolt és közölte, hogy Rodics Rafaelt 1923-ban nevezték ki apostoli adminisztrátorrá s amikor az érsek Beckerekre jött, kijelentette, hogy a vallásügyi miniszterium megígérte neki a volt piarista rendház átadását. Mikor az érsek Beckerekre érkezett, csodálkozva hallotta, hogy a vallásügyi miniszterium még nem intézte el az ügyet és kérte a várost, hogy engedje át a piarista rendházban üresen álló földszintet. A város át is adta a földszintet és a második emeletet ezerkétszáz dinár évi bérért. A tulajdonjog kérdését adminisztratív uton nem tudták eldönteni, ezért az ügy eldöntését bírói utra terelték. Amíg a tulajdonjog kérdése nem rendeződik, a püspök és a város között megmaradna a szerződésbe foglalt bérleti viszony. A városi közgyűlés egyhangúlag felhatalmazta Alekszics Bogoljub polgármestert, hogy az érsek lakhelyiségeit és irodahelyiségeit felmondja.

Három vakmerő betörés történt Szuboticán

Az utóbbi napokban Szubotica különböző városrészeiben három vakmerő betöréses lopás történt. Ugyanezekben a napokban a szuboticai kávéházakban több télikabát tolvaj is működött, akik a rendőrséghez érkezett feljelentések szerint már eddig is több értékes télikabátot emeltek el. A szubotica rendőrség bünyügyi osztálya valamennyi ügyben széleskörű nyomozást indított, mert az a gyanu és a körülmények is a mellett szólnak, hogy a betöréses lopásokat és a kabátlopásokat is szervezett társaság követi el.

A betörők dr. Nejdanovics Momesilló szubotica orvosnak a szerb templom mellett levő házában a házbellek távolléte alatt minden értékesebb és elmozdítható tárgyat magukkal vitték. Az orvos kára meghaladja a 30—40.000 dinárt. Az elmúlt éjszaka Kovacsics elemi iskolai tanítónak a villanytelep közelében levő lakásában jártak betörők és a szekrényben levő ékszereket és ruhaneműket magukkal vitték. Egy har-

madik betörés is foglalkoztatja a rendőrséget, amely a Palicsi-uton történt. Dr. Momirovics Veljko főkapitányhelyettes a detektívosztállyal helyszíni szemlét tartott a betörések színhelyén és két helyen sikerült megtalálni a betörők ujjlenyomatát. A rendőrség nemrégiben daktiloszkópiai osztályt állított fel és a legutóbbi napokban elkövetett betörések kinyomozását az ujjlenyomatok nagyban elősegítik.

A főkapitányhelyettes a sok betörésre vonatkozólag kijelentette a Hirlap munkatársának, hogy az ősszel együtt megérkezett a betörők szezonja is. A rendőrség az egész detektívtestületet mozgósította és máris nyomában vannak úgy a betörőknek, mint a kabátlovajoknak. A nemrég felállított daktiloszkópiai osztályon őrzött ujjlenyomatokból már tudják is, hogy kik a legutóbbi betörések elkövetői. A nyomozás teljes erővel folyik tovább és remélik, hogy a vakmerő társaságot legrövidebb időn belül kézrekerítik.

Kiteszik lakásaikból a Nagy Ferenc-telep lakóit

Tiz nap alatt ki kell kötözniük, különben kilakoltatják őket Több család fedél nélkül marad

A napokban a szubotica Vojnics Mária-alapítvány intézőbizottsága hivatalos formában

felszólította a Nagy-Ferenc telep több lakóját, hogy tiz napon belül hagyják el lakásaikat, mert ellenkező esetben kárhatalommal fogják őket kilakoltatni.

A közlés érthető elkeseredést keltett a lakók körében, akik a hideg, esős időnek kezdetén az utcára kerülnek, mert a rendelkezésükre álló rövid határidőn belül lehetetlen más lakásokról gondoskodniok. Az alapítvány intézőbizottságának rendelkezése annál is inkább méltánytalan, mert illetékes helyen még rövid idővel ezelőtt is azzal nyugtatták meg a Nagy Ferenc-telep felmondásban levő lakóit, hogy tavaszig ráérnek lakásról gondoskodni, mivel a Vojnics Mária-féle alapítványból létesítendő leányárvaház felállítására a legjobb esetben is csak a jövő évben kerülhet sor. A Nagy Ferenc-telep lakóinak állandóan igen sok baja van az alapítvány kezelőivel. A Nagy Ferenc-telep házaí ugyanis a Vojnics Mária-féle alapítványhoz tartoznak — így a múlt év novemberében a negyedik udvar lakóit lakoltatták ki és

az emeletes épület még ma is lakatlan.

Az újabb kilakoltatásokra vonatkozólag a következőket sikerült megtudnunk:

A jótékonycélu alapítvány ügyeinek intézésével megbízott hivatal vezetője hat hónappal ezelőtt felmondott a Nagy Ferenc-telep több lakójának azzal az indokolással, hogy a lakásokra szüksége van, mert azokban fogják elhelyezni a létesítendő leányárvaház személyzetét. A lakók, akiket a súlyos lakásviszonyok mellett már akkor súlyosan érintett a felmondás, mindent megkíséreltek, hogy hagyják meg őket lakásaikban, illetékes helyen azonban azzal nyugtatták meg őket, hogy van még idejük lakás után nézni, mert 1927 tavaszáig úgy sem kerül sor a felmondott lakások kiürítésére. Ennek ellenére is megpróbálták lakást keresni, ami természetesen hat hónap alatt nem sikerült. A maguk megnyugtatósára nemrég újból felkeresték az illetékes tisztviselőt, aki megismételte előttük régebbi kijelentését azzal, hogy egyelőre még szó sincs az árvaház felállításáról. Éppen ezért teljesen szokatlanul érte a lakókat a bizottság határozata, hogy

november elsejéig el kell hagyniok lakásaikat.

A kétségbeesett emberek deputációban jártak Gyogyevics Dragoszláv főispán-polgármesterhez, a Vojnics Mária-féle alapítvány intézőbizottságának elnöke elé, előadták panaszait és halasztást kértek a költözködéssre, mivel május előtt semmi esetre sem lesz szükség a lakásokra. A polgármester megígérte, hogy a bizottság elé viszi és a lehetőség szerint kedvezően intézi el kérésüket.

A Nagy Ferenc-telepnek azok a lakói, akikre ez a felmondás nem vonatkozott, úgy értesültek, hogy rövid időn belül nekik is fel fognak mondani. A Nagy Ferenc-telepen csaknem hatvan lakás van, hatvannal növekszik tehát a lakásigénylők száma, akiknek egyetlen lakásra sincs kilátásuk. A telepen a csendőrlakanya épülete is hosszú idő óta üresen áll, a negyedik udvar is egy éve lakatlan, közben pedig az utcára tesznek családokat, holott erre most még nincs szükség, mert a leányárvaháznak legkorábban a tavasszal lesz szüksége az épületekre.

Megszüntetik Erdélyben a hadiállapotot

Az erdélyi magyarságnak több esztendő sérélmé az, hogy az 1919-ben elrendelt hadiállapotot a kormány intézkedésére még ma is érvényben tartják és egész Erdély területén különböző hadizónák vannak. A legrosszabb a helyzete az aradi és bihari területeknek, amelyeken teljes hadizóna van még, aminek következtében nemcsak a katonai bíróságok itélkeznek polgári egyének felett, hanem katonai cenzura is működik. Más helyeken már enyhébb a hadiállapot kezelése, mert csupán a katonai bíróságok illetékesége áll fenn.

Egy Bukarestből érkezett jelentés szerint a román kormány most már elérkezettnek látja az időt a hadiállapot megszüntetésére. A legutóbbi minisztertanácson elhatározták, hogy a legközelebbi időben királyi dekrétummal meg fogják szüntetni az ugynevezett csatolt területeken, Besszarábiában és Erdélyben a hadiállapotot.

Ujra megválasztották a parlament régi elnökeit

Pasicsnak Beogradba való visszatérése után mindenki feszült figyelemmel várja a politikai élet feileményeit, annál is inkább, mert *senki sincs tisztában Pasics szándékaival.*

Annak ellenére, hogy Pasics kijelentette, hogy *csak tanácsaival akar résztvenni a politikában*, sokan úgy látják, hogy *Pasics le akar számolni ellenfeleivel, különösen azonban azokkal a radikálisokkal, akik híveinek a pártban való érvényesülését megakadályozták.*

Radics Istvánt is ismét Beogradba várják, akiknek megérkezése után újabb fontos politikai események bekövetkezésére számítanak.

Kedden még úgy látszott, hogy a parlament elnökségének összetétele tekintetében újabb elmentések fognak felmerülni a radikálisok és a horvát parasztpárt között, mert arról volt szó, hogy az első alelnökségre a Radics-párt tart igényt és *Radics Pavlet akarták erre a méltóságra jelölni.* Kedden este, az utolsó pillanatban azonban mégis létrejött a megállapodás, amely szerint *ismét a régi elnökséget fogják megválasztani*, azonban a koalíció kiszélesítése után a Radics-párt az eddigiek helyett *két fontosabb tárcát fog kapni a kabinetben.*

A szkupstina szerdai ülésén tehát, amikor az új ülészak megnyílik, megválasztják a régi elnökséget, amelyben a radikálispartból *Trifkovic Márkó* mint elnök, *Szubotics Milán* mint első alelnök, *Kobasica Sztepa* és *Pavlovics Sztóján* mint titkárok, a horvát parasztpártból pedig *Baszarics* mint második alelnök, *Bacsinics Rude* és *Zagorac* mint titkárok fognak helyet foglalni.

A szerb-horvát-szlovén koalíció

A legutóbbi napokban ismét élénken foglalkoztatják a politikai köröket a szlovén néppártnak a radikálisokkal folyó tárgyalásai. A radikálispart egyik csoportja azon dolgozik, hogy

a szlovén néppárt a németekkel együtt lépjen be a kormányba és az így megerősödött radikálispart szüntesse meg az együttműködést Radicsékkal. A radikálispart centruma ezzel szemben *Uzunovics miniszterelnökkel az élén a koalíció kiszélesítését kívánja és azt akarja, hogy a szlovének a horvátokkal egyenlő rangban, két tárcával vegyenek részt a kormányban, amivel mind a három nemzetnek az ország kormányzásában való közreműködését akarják biztosítani.* E terv hívei azt hangoztatják, hogy *ez volna az új államnak a fennállása óta a legerősebb kabinete.*

A szlovén néppárttal a tárgyalások egyébként a legnagyobb titokban folynak és Korosec is elzárkózik e tekintetben minden nyilatkozattétel elől. Általában azonban az a vélemény, hogy *ezek a tanácskozások két héten belül eredménytelenséget érnek és a szerb-horvát-szlovén koalíció kormánya hamarosan meg fog alakulni* ismét Uzunovics elnöksége mellett.

Trifkovic lett újból az elnök

A parlament szerdai ülését féltíz órákor nyitották meg. A képviselők majdnem teljes számban megjelentek a parlamentben, hogy résztvegyenek az új elnökség megválasztásában. Protics Ante radikális indítványára *Lazics demokrata képviselőt választják meg kor-elnöknek.* Pasics Nikola ugyan a parlament legöregebb tagja, de a volt miniszterelnök nem jelent meg parlament szerdai ülésén. Lazics demokrata elfoglalta az elnöki széket és az ideiglenes titkárok kijelölése után áttértek a parlamenti elnökség megválasztására.

Elnök: *Trifkovic Márkó*, alelnökök: *dr. Szubotics Milán* radikális és *Baszarics Radics-párti*, titkárok: *Kobasica István* és *Pavlovics Sztóján* radikális, *Bacsinics Rude* és *Zagorac Szteván* Radics-párti, akik az előző ülészakon is ugyanezeket a tisztségeket töltötték be.

Elkészült a magyar felsőházi javaslat

Budapestről jelentik: A nemzetgyűlés szerdai ülésén kezd meg a felsőházi törvényjavaslat tárgyalását. Illés József előadó nyilatkozott a javaslatról a sajtónak és kijelentette, hogy a javaslaton lényeges módosítás történt. A javaslatba felvették azt a rendelkezést, hogy *a Habsburg-lotharingiai családnak már minden huszonnegyedik évét betöltött főhercege tagja legyen a felsőháznak, feltéve, hogy magyar állampolgár, magyarul beszél és Magyarországon a förendekre vonatkozó birtokminimummal bír.* A vallásfelekezetek képviselői közé felvették az izraelita vallás képviselőjét is. Ha megszűnnék a kormányzó állás, amíg az új kormányzó az országgyűlés együttes ülésében titkos szavazással meg nem választják, addig a halaszthatatlan teendőket a javaslat szerint a minisztertanács végzi.

A romániai petróleum és a román királyné amerikai látogatása

Newyorkból jelentik: A lapok oldalakat közöltek a román királyné amerikai céljairól, életéről, élményeiről már megérkezése előtt is.

Az amerikai szocialisták azt mondják, hogy *Mária királyné amerikai körútja nem egyéb, mint üzlet* s ennek bizonyítására felelevenítik az angol és amerikai petróleumérdekeltségek harcát. »A világ petróleumforrásainak két nagy monopolizálója ugyanis már hosszabb idő óta folytatott harcot a romániai petróleumforrások feletti uralomért. Már többször mérköztek a kulisszák mögött az óriási pénzüsszeget reprezentáló romániai petróleummezők megszerzéséért, de a döntést mindig sikerült a román miniszteriumokban némi pénzüsszegek sikeres elhelyezése mellett kitolni. Most azonban Besszarábia pacifikálására pénzt kíván. Sok pénz kell Romániának, de honnan ha a kölcsöntárgyalások hallatlanul győnge eredménnyel végződnek?

Mária királyné Amerikából akarja a kölcsönt megszerezni és tegnap már ki is kötött Newyorkban. A hatóságok és a kormány uralkodóknak kijáró tisztelettel fogadták, megindult az interjúk özöne is. A királyné szépségéről és uralkodói képességeiről regénybe vagy Hollywoodba illő dolgokat írnak és csak egyet nem említenek: hogy sikerül-e az óriási petróleumforrások opcióját megfelelő felárral elzálogosítani. Így írnak az amerikai szocialista lapok, de sok bajt ezzel nem okoznak.

Ausztráliai farmer lett egy volt magyar főispán

Budapestről jelentik: Az Eszterházy kormány főispán gárdájának, amely az összeomlás előtt Magyarországot igazgatta, egyik legjelesebb tagja volt Gedeon Aladár. Gedeon főispán Miskolc város és Borsodmegye élén állott. Később hat vármegye kormánybiztosa lett és működése általános elismerést váltott ki. Az összeomlás után visszavonult a politikától és spekulációba bocsátkozott. Vállalkozásai szerencsétlenül végződtek, vagyonának legnagyobb részét elvesztette.

A csüggedést nem ismerő főispán erre megmaradt pénzével külföldre ment ki szerencsét próbálni. Előbb Törökországban akart letelepedni, itt azonban nem tudott megfelelő elhelyezkedést találni. Most levelet írt budapesti ismerőseinek, amelyekben elöli velük, hogy Ausztráliában telepedett le. Farmor vásárolt magának és jelenleg nagyon jó viszonyok között él. Sokat gondolván vissza az időkre, amikor még élénk tevékenységet fejtett ki a magyar politikaiban.

A kövér ügyvéd és a szűk ablak

Olmützből írják, hogy a tegnap délutáni gyorsvonat beérkezésénél olyan jelenet játszódott le a pályaudvaron, amilyenre talán Stephenson György születése óta nem volt példa. A gyorsvonatot szabályszerűen fogadták a pályaudvaron, az utasok ki- és beszállottak, amikor egyszerre csak éktelen ordítózás vonta magára a figyelmet.

A láрма egy másodosztályú kocsiából tört ki. Az emberek — természetesen — azonnal a másodosztályú kocsit felé fordultak. Itt egy keskeny ablakból egy vastag, kövér ur hajolt ki és éktelenül ordított.

— Disznóság, alávalóság, amit az emberrel művelnek — harsogta — ezt már nem lehet kibírni, feljelentem az egész bandát...

Az állomásfőnök rendőri segédlettel azonnal ott termett s csakhamar megállapította, hogy az ordító ur fogoly s nem tud kijönni abból a kis helyiségből, ahová bezárkózott.

A dolog úgy történt, hogy a kövér ur, akitől különben később kitudt, hogy dr. Jarmer Alfréd ügyvéd, Jägerndorf állomás után elhagyta a fulkóját s bement abba a helyiségbe, amelyet az angolok W. C.-nek neveznek. Ennek a kis helyiségnek az ajtaitát annyira bevágta maga után,

hogy a szerkezetében valamilyen hiba támadt s nem tudta többé kinyitni. Nekifeszítette az ajtónak a vállát, rugdosta, öklével püfölte, de — hiába. Az ajtó se kifelé, se befelé nem mozdult. A dörömbölésre a kalauz is előjött, de ő sem tudott az ügyvéden segíteni. A toporzékolás egészen Olmützig tartott. Itt Jarmer még hevesebben fakad ki.

Az állomásfőnök csillapította. Azt mondta neki, hogy az ajtót nem lehet kifeszíteni, mert a gyorsvonat mindössze öt percig áll az állomáson, a kifeszítésre tehát nem érnek rá.

— Arra kérem tehát a doktor urat — tanácsolta — hogy sziveskedjék kimászni az ablakon.

A doktor ur erre többszáz ember jelenlétében felkapaszkodott s próbált kimászni az ablakon. A próba azonban nem sikerült, az ablak túlságosan szűk volt, ő pedig túlságosan kövér volt. A közönség tomboló kacajjal fogadta a kímáztatási kísérletek meghiusulását. Mindenki más és más tanácsot adott a szerencsétlen fiskálisnak:

— Nyomja egy kicsit össze a máját! — kiáltották feléje innen is, onnan is — vagy a hasát tegye a zsebébe.

Jarmer kékvilt-zöldült s mindig újabb kísérleteket tett, hogy kijusson, végül létrán egy tűzoltó mászott fel s ez huzta ki az ügyvédet. Vértől csöpögött, amikor végül szilárd földet érzett a lába alatt. Az állomásfőnök intett, a kalauzok fütyültek és a gyorsvonat tovább robogott.

Árpádházi királykoporsót találtak Budapesten

Budapestről jelentik: A múlt század 40-es éveiben a Bazilika alapzatának építésénél egy ősrégi koporsót találtak. A koporsót elhelyezték a Nemzeti Múzeumban, ahol több régiségkutató esztendőken keresztül tanulmányozta. Egyes tudósok szerint a koporsó a római ókeresztény korból származik, de Römer Flóris egyetemi tanárnak az volt a véleménye, hogy *a lelet Szent Istvánnak a koporsója volt.*

Hosszu ideig elhallgatott a titokzatos koporsó körüli vita, amíg most dr. Varju Elemér, egyetemi tanár közzé tette sok esztendősen alapuló tanulmányát, amelyben kifejti, hogy *a koporsó az Árpádok korából származik és valamelyik Árpádházi királyt temették el benne.* A tanulmány részletesen felsorolja azokat a tudományos észleleteket, amelyek ezt az állítást igazolják.

TŐZSDE

Zürich, október 20. Nyitás. Beograd 9.15, Páris 15.20, London 25.12, Newyork 518, Brüsszel 14.05, Milánó 22, Berlin 123.25, Wien 73.05, Szófia 375, Prága 15.325, Varsó 58, Budapest 72.50, Bukarest 277.50.

Noviszadi terménytőzsde, október 20. Nyitáskor a buza szilárd, egyéb cikkeken az irányzat változatlan. Buza vasuti áru 275, hajóáru 280, csöves tengeri 75, morzsolt tengeri, prompt szállításra 115, december-januárra 125, rozs 170, takarmányárpa 160, zab 140 dinár.

Budapesti terménytőzsde, október 20. Nyitás. Az irányzat szilárd, különösen kenyérmagvakban. A takarmánycikke is nagyon tartottak. Buza 375—385, rozs 285, takarmányárpa 225—240, sörárpa 320, zab 220, ótengeri 255, új tengeri 230, korpá 157.5 ezer magyar korona.

Budapesti sertésvásár, október 20. Nyitás. Az irányzat változatlan. Felhajtott 1371 darab sertés, eladatlan 413 darab. Elsőrendű öreg zsirsertés 16.500—16.700, másodrendű 15.800—16.200, fiatal nehéz 17.400—17.600, könnyű 17—17.250, közép 15.500—16.200, szedett közép 16.600—16.800, angol husseréts 16.500—21.000.

A vallásban legjobbak
arban legolcsóbbak

3407

REMÉNYI művészképei
Párl szisztéma szerint készült
színes f torraliak

Makulatura

(ujságpapiros)

kb. 20 métermázsza, azonnali szállításra

KAPHATÓ

Minerva r. t. Subotica

Zmaj Jovin trg 3

HIREK

cselve az őrszobába kísérték. A megbilincselte embert egy üres szobába helyezték el, mivel a csendőrségnek nincs logdája. Szerdán reggel Martonosi engedélyt kért a csendőrségi ügyeletes őrmestertől, hogy megmosakodhassék, amit megengedtek neki és kezéről leoldották a bilincseket.

Ebben az időben takarították, a most fogdául szolgáló kis szobát és a takarítónő kinyitotta az ablakot, elvégezte a dolgát és kiment egyedül hagyva Martonosit. Martonosi felhasználva a kedvező pillanatot, kiszabadította lábait is a bilincsből és kiugrott az ablakon. Martonosi szökését a szomszédok is látták és többen közülük a csendőrségre rohantak és jelentették a szökést.

Azonnal alarmozták a csendőrséget, de Martonosit nem sikerült megtalálni.

Jaj a moziknak

Nem szednek már árvíz-adót — Az előadásnak nem szabad két óránál tovább tartani — Az udvari ope ébba és a szuboticai mozikba az előadás megkezdése után tíz óra bemenet

A vajdasági moziknak annyiban van hasonló sorsuk a vajdasági nemzeti kisebbségekkel, hogy minden tisztviselői ambíció ott akar valami nagyot alkotni, hogy vagy a kisebbségeket, vagy a mozikat igyekszik megrendszabályozni, s vagy a moziknak, vagy a kisebbségeknek kellemetlenkedik — ok nélkül.

Mióta a belügyminisztérium is megengedte a mozikban a magyar feliratot is vetíteni, azóta e téren aránylag kevés baj van. Kitalálnak tehát valami mást a mozik ellen. Ilyen volt az árvízadó. Eleinte minden mozilátogatótól két dinárt szedtek árvízadó címen. Ennyit fizetett az is, aki 3 dináros, az is, aki 14 dináros jegyet váltott. Amikor belátták, hogy ez mennyire aránytalan megterhelés, az árvízadót a belépődíj tíz százalékában szabták meg. Ezt a megterhelést is eltörölték már napokkal ezelőtt, de a szubotica mozikat csak szerdán este értesítették erről a rendelkezésről, úgy hogy egyik moziban még szerdán is szedték a tíz percentes árvíz adót.

Hogy pedig a mozik ne nagyon örüljenek, hogy a városi, állami, vigalmi stb. adókon kívül árvíz-adót is fizetnek, újabb rendelkezéseket találtak ki a publikum bosszantására. Ilyen intézkedés, hogy a felvonás megkezdése után tilos a nézőtérre bemenni s a lerközelebbi felvonásközéig az előcsarnokban kell várakozni. Az sem utolsó intézkedés, hogy a mai előadásoknak nem szabad két óránál hosszabb ideig tartani, mert különben kétszeres összegben kell a rendőri ügyeleti díjakat megfizetni.

Beogradban s általában minden nagy városban folytatatólagosak a mozi előadások, a publikum akkor megy be és ki, amikor akar. Szubotica az egyetlen város, ahol a közönséget ilyen módon rendszabályozzák meg.

Ha a sok felesleges intézkedés helyett arra szorítanak a mozikat, hogy számított helyre szóló jegyeket adjanak ki, sokkal jobban szolgálnák a közönség érdekeit és sok panasznak vennék elejét.

— **Elhalasztották a szubotica városi közgyűlést.** Szubotica város tanácsa szerdai ülésén elhatározta, hogy az október 25-ére összehívott városi közgyűlést bizonytalan időre elhalasztja. Az elhalasztás oka, hogy a városi tanács még nem dolgozta fel a közgyűlés anyagát.

— **Új előjáróság Molon.** Molról jelentik: A belügyminiszter Marics Panteliye albirót, Udovicski Gyorgye, Strejánov Velmir, Etvos Miklós esküdteket, Lolin Gyorgye közgyámot, Pakolin Petar házipénztárost felmentette tisztviselőikből és helyükbe Lehoczki Ferencet albirónak, Macskacski Tódort, Konyovics Rákát, Csirics Markót és Lendvai Józsefet esküdtekné, Jaksics Jovánt közgyámnak, Maletaski Markót pénztárosnak nevezte ki.

— **Szentai orvos előadása a párisi orvoskongresszuson.** Szentáról jelentik: Dr. Gyorgyevics Borivoj szentai járási orvos néhány hónappal ezelőtt urológiai tanulmányt írt egyik előkelő párisi orvosi szaklapba. Gyorgyevics dr. a napokban felhívást kapott a párisi orvosegyesülettől, hogy november elején a párisi nemzetközi orvoskongresszuson tartson a tanulmányában felvetett kérdéssről tudományos előadást. Dr. Gyorgyevics a megtisztelő felhívásnak eleget tesz és a napokban már kiutazik Párisba az orvoskongresszusra.

— **Hivatalvizsgálat Martonoson.** Martonosról jelentik: Október tizenkilencedikén és huszadikán Vucetics Branniszlav szentel főszolgabíró Martonoson hivatalvizsgálatot tartott abból az alkalmából, hogy az állásából felmentett Rákics Dusan jegyző helyébe Becics Vasziljét iktatta be hivatalába. A kétnapos hivatalos vizsgálat csak kisebb adminisztrációs szabálytalanságokat talált.

— **Francia magyarnyelvű napilap Párisban.** Párisból jelentik: Párisban október 23-ikán új kétnyelvű napilap indul Szabad Sajtó címen. A lap magyar részét Veér Imre, francia részét Justh Iván szerkesztik.

— **Letartóztattak Aradon két rendőrkapitányt.** Aradról jelentik: A vizsgálóbíró letartóztatta Popa Constantin és Duc Joan határrendőrségi kapitányokat, akik megszarolták azokat, akik határátlépési igazolványokat kértek tőlük.

— **Nincs üresedés a szubotica városi rosházán.** Az utóbbi időben, különösen amióta Gyorgyevics Dragoszláv elfoglalta a polgármesteri széket, tömegesen érkeznek a polgármesteri hivatalhoz kérvények, különböző állások iránt. Eddig mintegy husz-harminc ilyen kérvényt nyújtottak be, amelyeket természetesen irattárba helyeznek, mert ez időszereint semmiféle állás nincs üresedésben a városnál. Gyorgyevics Dragoszláv főpolgármester annak közlésére kérte fel a *Bácsmegeyi Naplót*, hogy miután a városnál nincs üresedésben levő tisztviselői, rendőri és szolgálai állás, senki ne forduljon a városhoz alkalmazás iránt, mert ezzel csak hiába való költséget okoz magának. Gyorgyevics Dragoszláv polgármester kijelentette már, hogy a városi tanács a legszigorúbban be fogja tartani takarékossági programját és a lemondott, vagy elbocsájtott tisztviselők helyére nem neveznek ki új tisztviselőket.

— **Százhuszonhat éves korában halt meg egy boszniai gazdaember.** Szarajevóból jelentik: A boszniai Zemica községben kedden halt meg Francis Mátó gazdálkodó 126 éves korában. Francis 1800-ban született, három felesége volt, azonban már negyven éve özvegyen él annak ellenére, hogy az utóbbi időben több házassági ajánlatot kapott. Kedden este baráti körben ép a török időről mesélt, amikor feje lehangváltott és meghalt. A 126 éves emberről azt mesélik, hogy egyetlen temetkezési egyesületbe sem próbálták beiratni.

— **A Bácsmegeyi Napló regénymelléklete.** A *Bácsmegeyi Napló vasárnapi száma ismét 28 oldalas lesz.* A vasárnapi száma most is a szokott gazdag tartalommal jelenik meg. Az érdekes cikkeken és képeken kívül vasárnap *eredeti regény* közlését is megkezdte a Bácsmegeyi Napló. Az új regényt *Forró Pál*, az ismert nevű magyar író írta a Bácsmegeyi Napló részére. *Lohengrin kisasszony* a címe Forró Pál regényének s a Bácsmegeyi Napló könyvtalában közli a regényt, hogy ezáltal alkalmat adjon az olvasóknak a folytatások összegyűjtésére. A kiadóhivatal vállalja azt, hogy azok részére, akik a folytatásokat összegyűjtik és beküldik, a regényt be-köttei, úgy hogy minden olvasó ingyen juthat egy dászesen bekötött könyvhöz. A vasárnapi szám ingyenes melléklete a *Filkó* című élcslap és a *Habos Torta* gyermekslap.

— **Balázs G. Árpád kiállítása.** Jöideig tartó szünet után november elsején ismét a szubotica közönség elé állítja műveit Balázs G. Árpád, a jeles vajdasági festőművész. A Népkör termében nyílik meg a képkiallítás, amelynek anyaga ezuttal főképpen grafika lesz. Bécsi és müncheni újabb tanulmányainak eredményeit foglalja össze Balázs ezekben az alkotásokban, amelyek közt a monotípia, a rézlap és a linoleum-metszet a domináló műfajok s ezen a területen a művész higgadt, modern felfogásról, leszűrt, fölényes technikáról tesz tanúságot. A grafika ma ugyszólván divatját éli és ennek konzekvenciái alól se közönség, se művész nem vonhatja ki magát. Nem véletlen, hogy Balázs, ez a teljes lényében mai művész, most a grafikában éli ki talentumát, de törvényszerű utja alkotótehetségének, amely így tökéletes kifejezési formára lelt. Erről tanuskodik az az elismerés is, amellyel a prágai Rudolfinumban rendezett kollektív kiállítása alkalmával adózott a műértő publikum és a sajtó kritikája. A szubotica Népkörben most alkalma nyílik a szép kép kedvelőinek hozzáférni a grafikai művészetnek ezekhez a reprezentatív alkotásaihoz. Balázs G. Árpád Szubotica után Zagreb-ben és Beogradban rendez képkiallítást, a vajdasági magyar festőművészek közül elsőnek.

— **Halálra ítélték egy zagrebi cipész-mestert.** Varasdinból jelentik: A varas-dini törvényszéken több napi tárgyalás után szerdán hirdették ki az ítéletet Bozerics György zagrebi cipészlegény Neme Velimir és Duh Matija vádlottársai bűnügyében. Bozerics és társai ez év május 15-én Krapinán meggyilkolták és kirabolták Dobliski Jován vendég-lőst, amiért a bíróság Bozericsot halálra, Nemeceit és hiszvére, Duh Matiját pedig tízévi fegyházra ítélték.

— **Robbanás halálos áldozattal egy beogradi közraktárban.** Beogradból jelentik: Szerda délután három órakor a csőd alatt álló Boskovics Nikola részvénytársaság közraktárában felhalmozott mintegy két métermázsza mennyiségű gyermek-pisztolyba való gyutacs felrobbant és a tűz pillanatok alatt lángba borította az épületet. A robbanás következtében Milics Andra harmincnyolcéves munkás az életét vesztette és három munkás súlyosan megsebesült. A gyorsan kivonult tüzoltóság sikertelenül tűzet hamarosan lokalizálni, a kár azonban így is meghaladja a háromszázezer dinárt. A nyomozás megindult annak megállapítására, hogy mi okozta a szerencsétlenséget.

— **Szerdán szigorú igazoltatás után bocsátották csak be a hallgatókat a budapesti egyetemre.** Budapestről jelentik: Az egyetemeken naponkint megismétlődő zavargások miatt a rektori hivatal szerdán radikális intézkedéseket léptetett életbe. Reggel nyolc órakor bezárták a központi egyetem Egyetem-téri kapuit és a hallgatókat csak a Szerb-uccai kiskapun engedték be, ahol három egyetemi szolga igazoltatta a hallgatókat, akik csak indexel, vagy fényképes igazolvánnyal léphettek be az egyetem épületbe. Ennek az intézkedésnek tulajdonítható, hogy szerdán

nem is volt verekedés az egyetemen. A keddi verekedéssel kapcsolatban nyilatkozott a sajtóban Preusz Hugó dr. a Pázmány Péter tudományegyetem rektora és kijelentette, hogy felbérelt emberek pénzért rendezik a verekedéseket, amelyekben a jogi fakultás hallgatói nem vesznek részt.

— **Leégett egy horvátországi gyártelep.** Zagrebből jelentik: Őriást tűz-vész pusztított kedden éjjel Bielováron, ahol kigyulladt Lausch Vilmos téglagyára és gőzmalma, amelyek teljesen leégték. A tűzet csak a reggeli órákban sikerült lokalizálni. A kár többmillió dinár.

— **Befejeződött a cionisták zagrebi kongresszusa.** Zagrebből jelentik: A cionista szervezetek szövetségének országos kongresszusa befejeződött. A kongresszus új választmányt jelölt ki. A szövetség elnöke lett dr. Alkalay Dávid beogradi ügyvéd, alelnökök dr. Licht Sándor zagrebi ügyvéd, Levi Móric sarajevói főbíró és dr. Dohány Gyula karlsdorfi ügyvéd.

— **Sztanykovszki Tibort szerdán újból kihallgatták.** Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség már harmadik napja folytatja Sztanykovszki Tibor kihallgatását. Sztanykovszki szerdai kihallgatása során ismét több olyan konkrét részletet és nevet sorolt fel, amelyek eddig ismeretlenek voltak, vagy pedig nem tulajdonítottak az eddigi nyomozások során ezeknek az adatoknak nagyobb fontosságot. A rendőrség mindezeket az adatokat rövidesen ellenőrizni akarja és ezért elő akarja keríteni mindazokat az embereket, akiket Sztanykovszki megnevezett, vagy akikről személyleírást adott, mert azt hiszik, ha csak egy ilyen egyént sikerül előkeríteni, úgy tisztázódik, hogy újabb vallomása során Sztanykovszki igazat mondott-e a Tisza-gyilkosságra nézve. A rendőrség Hüttner Sándor naplójának beszerzését egyelőre nem tartja szükségesnek.

— **Az egységspárti jelölt győzött a hercegfalvi kerületben.** Budapestről jelentik: A hercegfalvi kerületben szerdán tartották meg a választást. Két jelölt volt, Farkas Elemér egységspárti és Kosaras Sándor, a fajvédők jelöltje. A választáson Farkas Elemér nagy többséggel győzött.

— **Esküdt Lajos ügye a Kurján.** Budapestről jelentik: A Kuria szerdán kezdte tárgyalni Esküdt Lajos vesztegetési ügyét. A törvényszék Esküdtet tudvalevőleg öt évi fegyházra ítélte és a Tábla az ítéletet helybenhagyta. A sok botrányt keltett ügyben a Kuria csüörtökön délben hirdette ki az ítéletet.

— **Emberölés kísérlete helyett önvédelem.** Szomborból jelentik: A szombori törvényszéken szerdán tárgyalják Brantobránszki Zsifkó szombori legény bűnügyét. Brantobránszkit emberölés kísérletével vádolta az ügyész, mert 1924-ben egy kocsmai verekedés alkalmával rálőtt Pecsujski Zsárkó gazdálkodóra, majd amikor a golyó célt tévesztett, a revolver agyával több helyen bevverte a gazdálkodó fejét. A tárgyaláson a vádlott azzal védekezett, hogy önvédelemből használta a fegyvert, de nem Pecsujskira, hanem szándékosan a levegőbe lőtt. A tanúk meg erősítették a vádlott vallomását, mire az ügyész elejtette a vádat.

— **Pilóta a háztetőn.** Bruckból jelentik: A katonai repülőtér közelében egy pilóta gépével ötven méter magasból lezuhant és egy ház tetejére esett. A nehéz gép betörte a ház fedelét és bezuhan a szobába, ahol a benttartózkodók közül két embert halálra zuzott. A pilóta is azonnal meghalt.

Alulírott szülők és testvér úgy a maguk, mint az egész rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy forrón szeretett leányuk, testvérük és rokonuk

SCHEER ARANKA

Noviszadon rövid szenvedés után 22 éves korában e hó 20-án váratlanul elhunyt.

Az elhunyt földi maradványait folyó hó 21-én délután 3 órakor Noviszadon a Futaki-ucca 28. szám alatti gyászházából a zsidó temetőben helyezték örök nyugalomra.

NYUGODJÉK BÉKÉBEN!

Noviszad, 1926 október 20.

Scheer Ferenc apa, Scheer Ferencné szül. Welsz Gizella anya, Scheer Oszkár testvér.

Ruff csokoládé
Mindenütt kapható

— A szubotical jogászegylet évi közgyűlése. A szubotical jogászegylet november 3-ikán délután négy órakor tartja ezévi rendes közgyűlését a következő napirenddel: A titkár és a pénztárnok jelentése. Indítványok és kérdések. Az új vezetőség megválasztása. Az indítványokat és kérdéseket három nappal a közgyűlés előtt írásban kell beadni az egyesület titkárnak, dr. Gyorgyevics Jovánnak.

— Nem működhet a szentai római katolikus hitközség. Szentáról jelentik: A szentai római katolikus hitközség képviselőtestülete még mindig nem működhet, mert a legutóbbi hitközségi választások alkalmával, az alsóvárosi plébánia területén lefolyt választásokat megfélebbítették és a szubotical apostoli adminisztratura ezideig nem döntött a felebbezés ügyében. A szentai hitközségi képviselőtestület most elhatározta, hogy megszüretti a döntést.

— Vadorzók és csendőrök véres harca a csehszlovák-magyar határon. Kassáról jelentik: A csehszlovákiai Nagyszalanc község melletti Károlyi-birtok erdőcsőszét, Koleszár Istvánt a vadorzók agyonlőtték. A nyomozás megállapította, hogy a vadorzókat Bánó Árpád volt főerdész bujtotta föl. A csendőrség Bánót és a négy vadorzót letartóztatta.

— Kolera Szlovénkón. Kassáról jelentik: Zólyom-Polánkán kolerajárvány tört ki, mely eddig elég enyhe lefolyású, halottja még egy sincs. A hatóságok a legszigorubb óvintézkedéseket tették meg. A betegeket elkülönítve a legszigorubb őrizet alatt tartják és a falu csendőrséggel vették körül. A lakosság körében valóságos pánik uralkodik. Zólyom-polánkát már több ízben sújtotta ez a rettenetes betegség, mintegy huszonev előtt az egész falut kipusztította.

— Értesítés. A Vajdasági Nyugdíjasok Szövetsége értesíti a t. tagtársakat, hogy f. é. november hó 7-én (vasárnap) délelőtt 9 órakor rendkívüli közgyűlést tart, amelynek tárgyai az egész vezetőség és a választmány lemondása s az új választás megejtése.

— A Norvég legénysége körül akarja repülni a világot. Oslóból jelentik: A Norvég legénysége elhatározta, hogy körülrepülni a földet. Az új expedíció repülné az északi és déli sarkot is.

— Felmentés a nemzetgyalázás vádjáról. Noviszadról jelentik: Szrbuj Mita crvena-crkvai gazdálkodó ellen eljárás indult, mert 1923 március 2-án többek jelenlétében nemzetgyalázást követett el. A belacrkvai törvényszék múlt évi november 3-ikán felmentette a vád alól, mert beigazolást nyert, hogy a vádlott ittas volt, amikor a büncselekményt elkövette. A felelősségi bíróság jóváhagyta az ítéletet.

— A szubotical Francia Klub évi közgyűlése. A szubotical Francia Klub november 2-ikán, délután öt órakor tartja évi rendes közgyűlését a klub termében. A közgyűlés napirendje a következő: Évi jelentés a klub működéséről. Pénztári jelentés. Indítványok és kérdések. Az új igazgatóság megválasztása. Az indítványok és kérdések szövegét legkésőbb három nappal a közgyűlés előtt Gyorgyevics Jovánnak, a klub elnökének kell bemutatni.

— Svájci rablógyilkos után nyomoz a szubotical rendőrség. A szubotical rendőrséghez szerdán délelőtt közözléssel érkezett, amelyet a genfi rendőrigazgatóság adott ki Imhoff János, harmincnégy éves gamszi (Svájc) születésű ember ellen, aki október 10-ikén este meggyilkolta Gams községben Kramer Benedek földbirtokost, majd kirabolta és azután ismeretlen helyre szökött. A nyomozás során kitudt, hogy Imhoff János a tett elkövetése előtt francia utlevelet szerzett és azzal külföldre szökött. Minden jel arra vall, hogy a rablógyilkos Jugoszláviába szökött. A svájci rendőrség egész Európára szóló közözléssel bocsájtott ki, amelynek alapján a szubotical rendőrség is megindította a nyomozást. A nyomozástól a svájci rendőrség ötszáz svájci frank jutalmat ad.

Adó, adó . . .

Összetöpörödött, fehérhaju öregember nagy tarka esernyővel a hóna alatt kapaszkodik fel a városháza lépcsőfokain. Hatalmas piros zsebkezdőjével végigtörli fát, ráncos homlokát, majd belsőszéből kihalsz egy gondosan összehajtott keskeny papírszeletet, amire rá van írva: *Poziv. Idézés. Természetesen adóügyben...*

A fehérhaju öregember többektől érdeklődik, míg rátalál a számvevőség 44-es számú szobájára, ahol a városi tanács legujabb találmányát: a városi címtáblaadót fizetik. Az ő idézése is odaszól . . .

Az öregur kalapját kezében tartva, illedelmesen bekopog az ajtón. Jónapot kíván és az idézés oka felől érdeklődik.

Kitűnik, hogy az öregurat, akinek a városszélén egy alacsony kis szobából rögtönzött vegyeskereskedése van, a címtáblaadó befizetése végett idézték be.

— Könyörgöm, mennyit tesz ki ez a . . . — kérdi.

— Négy száz dinár.

A kereskedő egy szót sem szól. Nem tud szóhoz jutni. Kábultan hagyja el a címtáblaadóhivatalt.

A folyosón véletlenül összeütközik egy magasrangu városi tisztviselővel, akinek feltűnik a divatját mult tarka esernyő és az öregember szelid arca.

— Mi járaban van, bácsi?

— Táblaadó miatt idéztek. És négy száz dinárt követelnek tőlem. De honnan teremsem elő?! Hisz a táblám, ami ott lóg a város végén a kis boltocskám fölött, még husz dinárt sem ér. És négy száz dinárt kérnek tőlem érte — adóba . . . Ki kell ezt fizetni? — Ki bizony.

— Abba én beleöszülök — mondotta elcsukló hangon a fehérhaju öregember és újból elővette piros zsebkezdőjét.

A szemét törölte meg . . .

(s. j.)

— Levágta a lábát az iparvasut. Szentáról jelentik: Hári Szilveszter 32 éves sztaribecsei cukorgyári munkás kedden délután iparvasuton szállította a becsei határbán a cukorrépát. Amikor észrevette, hogy felesége hozza számára a vacsorát, leugrott a haladó vonatról. Ugrás közben felsőkabátja megakadt az ajtóban, ballába a vonatkerék alá került és térde felett lemetszette. A szerencsétlenül járt munkást Sztaribecsen orvosi kezelés alá vették, minthogy azonban állapota a nagy vérvesztés miatt nagyon súlyosra fordult, szerdán beszállították a szentai közkórházba.

— Speditőr nem követhet el árdragitást. Becskerekéről jelentik: A becskereki törvényszék szerdán érdekes árdragitási pört tárgyal. Pavlovics Gyoka ezredes három évvel ezelőtt butorait a vasutról lakására szállította Eckstein János becskereki szállítóval. Eckstein a szállításért 250 dinárt kért, az ezredes azonban sokallta az összeget és árdragitásért feljelentette a szállítót a rendőrségen. Az első fokon, a járásbírósaq elítélte Ecksteint egy havi fogházra és ötezer dinár pénzbüntetésre. A törvényszék dr. Milics Jása védőbeszéde után felmentette a szállítót, azzal az érdekes elvi jelentőségű indokolással, hogy az árufuvarozás nem tartozik az árdragitási törvény rendelkezései alá. Az ítélet jogerős.

— Magyarányu csalást lepleztek le a zagrebi postán. Zagrebből jelentik: A zagrebi postahivatalban magyarányu család nyomára jutottak. A nyomozás megállapította, hogy Pelz Ferenc postatisztviselő, aki az interurban telefon havi elszámolásait végezte, hamis számlákra nagyobb összegeket vett fel kereskedőktől. A posta kára közel háromszázezer dinárra rug. Pelz mikor megtudta, hogy nyomozást indítottak, eltűnt Zagrebből; feleségének levelet hagyott hátra, amelyben bejelentette, hogy külföldre menekül. A rendőrség azt hiszi, hogy Franciaországba ment. Közözléssel adták ki ellene.

— Okirathamistással vádolták meg egy plébánost. Kassáról jelentik: Lackó János hernádszentistváni római katolikus plébános ellen valaki névtelenül feljelentést tett. A névtelen feljelentő a csendőrséghez intézett levelében előadta, hogy a plébános Balesik Mária tanítónőnek hamis működési bizonyítványt állított ki. A kassai törvényszék tárgyalásán kiderült, hogy a vádnak semmi komoly alapja nincsen és ezért az ártatlanul meghurcolt plébánost dr. Tánzer Hugó védőbeszéde után az ellene emelt vádak alól felmentették.

— Az iglói diákok próbái szerényen folynak a Népkörben. A próbák után ítéltve, október 24-ikén este kiváló műveltségnek lesz része a műpártoló közönségnek. Az előadásra jegyek elővételben a Kör gondnokánál, előadás napján egész nap a pénztárnál válthatók előre.

— Hajsza egy kabát után. Dr. Rafajlovics Milos szubotical ügyvéd felkéri azt az ismeretlen látogatót, aki szerdán délelőtt, valószínűleg tévedésből elemelte a kabátját, hogy a kabátot 2000 dinár ellenében vigye vissza.

— A Hakoah közgyűlése. A Hakoah zsidó ifjusági egyesület e hó 24-ikén délelőtt tíz órakor a Szentegylet helyiségében rendkívüli közgyűlést tart. Határozatképeség esetén 31-ikén tartják meg a közgyűlést.

A szubotical Izr. Nőegylet és Nép-könyha október 23-ikán a Bárány-szállodában Millos Aurél, a hamburgi »Tanzbühne Laban« tagja és Krutsay Erzsébet, a budapesti Operaház tagjának közreműködésével modern balettestélyt rendez. A balettestélyt tánc követi Pátkai zenekarával.

— Gyermekgyilkos anya a vádlottak padján. Szomborból jelentik: A szombori törvényszék Masirevics Brankó dr. törvényszéki elnök tanácsa szerdán tárgyalta Rohrbacher Erzsébet harminckétféves doroszlói mosóasszony bűnügyét. Rohrbacher Erzsébetet azzal vádolták, hogy megölte újszülött gyermekét. A vádirat szerint 1924 május 31-ikén értesült arról a csendőrség, hogy a vádlottnak gyermeke született, amelyet először elásott, majd ismét kivette a földből és Király Barbara szemeláttára megfojtotta. A tárgyaláson Rohrbacher Erzsébet mindent beismer. Azzal védekezett, hogy neki kell eltartani 80 éves öreganyját és 8 éves gyermekét. Mosásból tengeti életét s ha szoptatnia kellett volna, mindannyian éhen haltak volna. A bizonyítási eljárás befejezése után a bíróság a vádlottat az enyhítő körülmények figyelembevételével, egy évi börtönre ítélte.

Kraljevbregei pezsgő a vezető márka!

— Orvosi hír. Dr. Gál Imre fogorvos specialista berlini tanulmányutjáról visszaérkezett és rendeléseit Szomborban Kralj Alekszandra ulica (Főucca) 20. megkezdte.

Takarékoskodhat télen is a fával. ha »Zephira«-kályhát használ lakásában. Kapható Barzel vaskereskedésben Subotica. Telefon 123.

A NAGY BERLINI RÁDIÓKIÁLLÍTÁS UJDONSÁGAI!

3 LAMPÁS RÁDIÓKÉSZÜLÉK

Din. 1500

Garantált Európa vétellel!
A legnagyobb rádiókészülék és alatrészraktár!

ALTERNO MŰSZAKI VÁLLALAT

Kr. Petra 26. NOVISAD Telef. 414
RÁD.ÖBERENDI ZÉSEK RÉSZLETFIZETÉSRE IS.
Kérjen árajánlatot! 7842

A rendőrkapitány körrendelete értelmében mozgókban, színházakban és bárminemű előadásokon az előadásokat pontosan kell kezdeni és a megkezdés után senkinek sem szabad a terembe lépnie az első szünetig. A Narodni-mozgó igazgatósága ezuton kéri n. é. pártfogót, hogy az előadásokra a saját érdekükben pontosan jelenjenek meg, úgyhogy az igazgatóság ne legyen akadályozva a rendelet végrehajtásában. Az előadások kezdete hétköznapokon 4, 6, 1/2 9, vasár- és ünnepnapokon negyed 3, 4, 6, 1/2 9 órakor. Narodni-mozgó igazgatósága.

Kosics Mirkó dr. szabadságáról hazakerkezett. Noviszadról jelentik: Kosics Mirkó dr. egyetemi tanár, a noviszadi kereskedelmi- és iparkamara titkára Locarnóban töltött szabadságáról hazakerkezett és átvette a kamara vezetését.

Gragyanszka Kaszinó értesíti t. tagjait, hogy október 24-től kezdve minden vasárnap teadélután rendez *kizárólag* tagjai és azok családtagjai részére. Kezdet pontosan 1/2 6 órakor.

YES porcellánpuder egyedüli a világon, mely a porusokat nem tömji el.

Étvágytalanságnál, rossz gyomornál, béltrekedésnél, renyhe emésztésnél és csalánkiütésnél a természetes »Ferenc József« keserűviz rendbehozza a gyomor és belek működését és megszabadítja a testet a felgyülemlett rothadó anyagoktól. Az orvostudomány több uttorője megállapította, hogy a *Ferenc József* viz abszolút megbízható használható. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

GRANDHOTEL

„BELLEVUE“ SPLIT

1926. ŐSZI SZEZÓN AZ ADRIÁN

45 MODERN BERENDEZETT SZOBA
ELSŐREN DŰ KISZOLGÁLÁS ÉS ELLÁTÁS
ELŐNYÖS ÁRAK
NEMZETKÖZI TALÁLKOZÓHELY

KÖZGAZDASÁG

Lepedát Milos bucsuztatása. Lepadát Milos, a Közgazdasági Bank szombori főintézetének, a Szombori Takarékpénztárnak igazgatója a közel jövőben elhagyja Szombort, hogy tevékenységét a Közgazdasági Bank szubotical központjában folytassa. Szombor város gazdasági köreit s egész társadalmát nagy veszteség éri Lepadát Milos távozásával. Lepadát Milos 1918-ban az Osztrák-Magyar Banktól lépett át a Közgazdasági Bank szolgálatába s került Szomborba, mint az akkori főintézetnek, a Bácsme gyevi Agrártakarékpénztárnak igazgatója. Nehéz időkben s nehéz gazdasági helyzetben nemcsak a pénzügyi vezetés fel, s nemcsak a Szombori Takarékpénztárral való fuziót valósította meg, hanem agilitásával, előzékeny modorával bevette a szomboriak nehezen meghódítható szívét is s csakhamar a város egyik legnépszerűbb polgára lett. Nagyszámu tisztelői pénteken este bankett keretében bucsuznak Lepadát Milostól.

Komlójelentés. Noviszadról jelentik: A vajdasági komlótermelők szövetségének jelentése szerint az I. osztályu komló ára 9—10.500 dinár, középjú minőségű 8—9000 dinár és gyengébb minőségű 6—7500 dinár. Forgalom: élénk. Irányzat: szilárd.

Árlejtés. A szubotical vasutigazgatóság november 17-ikén a noviszadi újonnan létesült fűtőház vastetőkonstrukciójának és tetőburkolati munkálatainak bérbeadására árlejtést hirdet. — A veliki-becskereki pénzügyigazgatóság 100 köbméter I. osztályu tüzelőfára és 100 köbméter szénre árlejtést hirdetett.

Városi takarékpénztárt állítanak fel Szomborban. Szomborból jelentik: A városi tanács elhatározta, hogy szubotical mintára városi takarékpénztárt létesít. A takarékpénztár fogja kezelni a városi alapokat, valamint az agrárreform alól felszabadult városi földeket.

KINTORNA

— Ilyen messze költözött ön ki a külvárosba? Nem fél ön éjszaka egyedül hazamenni?

— Oh nem! Mindig magammal hordom életbiztosítási kötvényemet!

*

— A kedves nagybátyja mondotta, hogy szóljak uraságodnak, okvetlen fog tőlem rendelni valamit.

— A nagybátyám? Hiszen az már meghalt.

— Igen, kérem, ezek voltak az utolsó szavai.

*

Egy fiatal asszony meséli a barátnőjének:

— Minden este leírom egész napi gondolataimat egy naplóba.

— Mióta csinálod ezt?

— Két éve már.

— No akkor az első oldal bizonyára tele van már.

*

A portréfestőnél méltatlankodik egy hölgy:

— De művész ur, hogyan festhetett engem ilyen vénnek?

— Ez nálam elv — mondja a festő — legalább tovább hasonlítanak a képeim.

SPORT

Odzsacin játsszák le a SzAND—Vrbázi SC bajnoki mérkőzést

Szuboticán csak egy mérkőzés lesz vasárnap

A vasárnapi bajnoki forduló szenzációja, hogy a Vrbázi SC Odzsacin rendezi meg a SzAND—VSC bajnoki mérkőzést. Ennek a különös határozatnak előzményei visszanyulnak a botrányba fulladt Szombori Sport—Vrbázi SC bajnoki mérkőzésig, amikor tudvalevőleg Sztípics bírót megfenyegette a vrbázi közönség, a Szombori Sport trénerét pedig megverték. Minthogy Vrbászban a múlt évben az ismeretes esernyő-botrány játszódott le, az alszövetség elhatározta, hogy a legszigorubb vizsgálatot folytatja le és a vizsgálat befejezéséig felfüggeszti a VSC-nek azt a jogát, hogy saját pályáján, vagy pedig a szomszédos Kulán rendezzen bajnoki mérkőzéseket.

A tilalmi határozat óta most pályaválasztó először a Vrbázi SC és az egyesület vezetősége szerdán értesítette a SzAND-ot, hogy a mérkőzést Odzsacin az Odzsaci SC pályáján rendezi meg.

A VSC intézkedése meglehetősen kellemetlenül érinti a SzAND-ot, mert Szubotica és Odzsaci között olyan rossz a vasuti összeköttetés, hogy a csapatnak vagy szombat este kell elindulni és csak hétfőn térhet vissza, vagy Szomborból nagy költséggel autón kell menni. A SzAND még nem döntött arról, hogy elfogadja-e a Vrbázi SC döntését, vagy panaszt emel az alszövetségnél. Az utóbbi eset azonban nem valószínű, mert a mérkőzésnek Odzsacin való megtartása ellen nem lehet semmi érvet felhozni.

A mérkőzés kimenetele egyébként nem lehet kétséges. A SzAND még Odzsacin is biztosan győzni fog a tartalékos Vrbázi SC ellen.

Szuboticán vasárnap csak egy bajnoki mérkőzés lesz: a Sport—SzMTC között. A két szép stílusú játsszó szubotica csapat küzdelme szép sportot ígér. A mérkőzésnek a múlt héten kitűnően szerepelt Sport a favoritja, de a reorganizálás alatt álló SzMTC nagyon is respektábilis ellenfél.

A Bácska a Szentai AC ellen játszik Szentán. A bajnok-csapat pompás szombori szereplése után a szentaiak sorsa sem lehet kétséges, legfőképpen arra törekedhetnek, hogy saját pályájukon tisztes eredményt érjen el.

A negyedik bajnoki mérkőzés Kulán kerül eldöntésre a Kulai SC és a ZsAK között. A két csapat találkozása teljesen különböző stílusú együttesek összecsapása lesz. A papírformák alapján a ZsAK favorit, de Kula saját pályáján már sok meglepetést okozott és a ZsAK erős játéktílusát a kulai pályán aligha fejtheti ki teljesen.

A második osztályban nem lesz mérkőzés, az I. B. bajnokság azonban változatlanul folyik.

A SAND városközi motor és kerékpár versenye. Vasárnap délután három órakor tartja a SAND évvégi motor és kerékpár versenyét. A versenyre Noviszad, Beeskerek, Kikinda, Sztaribecsej és Vrbász sportegyesületei jelentették be részvételüket. A szubotica versenyzők az 500 méteres sprintbajnokságért veszik fel a küzdelmet. A nevezési határidő október 23. A nevezéseket S. Ad. Engl Szubotica, Rudics-ucca címre kell beküldeni.

TŐZSDE

Zürich, okt. 20. Zárlat: Beograd 9.15, Páris 15.175, London 25.12, Newyork 518, Brüsszel 14.65, Milanó 22.05, Berlin 123.25, Bécs 73.05, Szófia 3.75, Prága 15.325, Varsó 58, Budapest 72.50, Bukarest 2.775.

Zagreb, okt. 20. Zárlat: Páris 166—168, London 274.40—275.20, Newyork 56.46—56.66, Brüsszel 159—161, Genf 1092.75—1095.75, Berlin 1347.50—1350.50, Bécs 797.50—800.50, Prága 167.40—168.20, Trieszt 239.07—241.07.

Beograd, okt. 20. Zárlat: Páris 167, London 274.55, Newyork 56.48, Brüsszel 160, Genf 1094, Milanó 241, Amsterdam 22.72, Berlin 13.17, Bécs 796, Prága 167.60, Budapest 793, Bukarest 30.20.

Szentai gabonaárak, okt. 10. A szerdai piacon a következő árak szerepeltek: Buza 282.50—285 dinár. Ótengeri 150—155 dinár. Csöves tengeri 75—80 dinár. Ujtengeri azonnali szállításra 110 dinár. December—januári szállításra ab vasut 115 dinár. Tavaszra ab hajó 125—130 dinár. Takarmányárpa 130—135 dinár. Sörárpa 145—150 dinár. Zab 125—130 dinár. Köles 140—145 dinár. Muharmag 120—125 dinár. Heremag 2420—2440 dinár. Rozs 180—185 dinár. Óbab 110—115 dinár. Ujbab 130—135 dinár. Irányzat: szilárd. Kinálat: csekély. Kereslet: minimális.

Szombori terménytőzsde, okt. 20. Buza 280—285 dinár, tiszai 285—290 dinár, begai 277.50—282.50 dinár, rozs 200—210 dinár, zab 135—140 dinár, árpa 150—155 dinár, tavaszi 175—180 dinár, tengeri 170—175 dinár, szerémi 175—180 dinár, új csöves 75—80 dinár, morzsolt 110—115 dinár, bab 150 dinár, válogatott 160—165 dinár, liszt 0-ás 430—450 dinár, 2-es 380—400 dinár, 5-ös 330—350 dinár, 6-os 262—280 dinár, 7-es 180—190 dinár, 8-as 130—140 dinár, korpá 105—110 dinár. Irányzat szilárd, forgalom 127.50 vagon.

Noviszadi terménytőzsde, okt. 20. Buza 4 vagon bácskai 75-ös 2 százalékos 280—282.50 dinár, 15 vagon bánáti 76-os, 2—3 százalékos Tisza hajó 290 dinár. Zab 1 vagon bácskai 145 dinár. Tengeri 4 vagon új bácskai 115 dinár, szerémségi új 3 vagon 115 dinár, szerémségi szárított tengeri 152—155 dinár, szerbiai szárított 10 vagon, paritás In-

Szépség

a legrágább kincse minden nőnek.
A szépség ápolása megőrzi az ifjúságot, kívánatosá tesz és szerencsét hoz.

Az Elida Ideal-szappan a bőrnek egészséges szint ad és megóvjá fiatalos rugalmasságát.

Tisztább, enyhébb és sokkal kellemesebb illatu.

ELIDA
IDEAL-SZAPPAN

Utolsó maradékáig illatos.

RÁDIÓ-MŰSOR

(A város melletti szám a hullámhosszt jelenti)

Péntek, október 22

Bécs (531): 16.15: Koncert. 20.05: Operaelőadás.

Zagreb (350): 20.15: Táncczene.

London (365): 16.45: Koncert. 19: Zene. 21: Hangverseny. 22.45: Hangverseny. 23.15: Koncert.

Breszlau (418): 16.30: Koncert. 20.15: Zene.

MEGÉRKEZETT!

TELEFONTEKERCS

1000 és 2000 ohmos

8 és 10 dinár darabja

Konrath D. D. Subotica

Róma (425): 17.15: Koncert. 17.45: Jazzband. 31: Hangverseny.

München (489): 17.05: Koncert. 19.45: Operaelőadás.

Budapest (560): 17.15: Három egyfelvonásos. 18.30: Kamarazene. 20: Magyar klasszikus-est. 22: Táncczene.

Berlin (504): 16.30: Koncert. 20.15: Táncczene.

Newyorki gabonatőzsde, okt. 20. Buza őszi vörös 154.50, buza őszi kemény 158.50. Tengeri 484.875. Liszt 710—740.

NYILT-TÉR

Önkéntes árverés

Üzlethelyiségek a Rudics-uccában, gyümölcs-piacon és a Zrinjski trgen, vendéglő 175.000 dinár, cipészüzlet 110.000 dinár, rőfösüzlet 85.000 dinár, borbélyüzlet 90.000 dinár és papírüzlet 80.000 dinár 1926 október 27-én délután 4 órakor dr. Kunetz Béla ügyvédi irodájában önkéntes árverésen eladnak. A megvett üzlethelyiségek 1926. november 1-én átvehetőek. Árverési feltételek meg tudhatók dr. Kunetz Béla ügyvéd és Földes Samu ruhakereskedőnél Suboticán. 9066

Zálogintézeti árverés

Felhívjuk mindazokat, kiknek zálogjegye folyó évi augusztus hó 31-ig lejárt, hogy a kiváltás vagy meghosszabbítás iránt **haladéktalanul** intézkedjenek, mert rendezés hiányában zálogtárgyaik **folyó évi november 4-én délután 3 órakor** intézeti helyiségünkben (Subotica, Aleksandrova ul. 4.) tartandó **nyilvános árverésen** el fognak adni.

Centralna Banka K. Z.

zálogosztálya

9699

Hirdetmény

Közhírré teszem, hogy Ludason, Supljakon a Bohn-féle 14 h. 1032 öl. területű szőlőtelepet az 1926/1927. gazdasági évre haszonbérbe adom az 1926. évi október hó 24. napján d. e. 10 órakor, az irodámban (Subotica Kralja Aleksandra ulica 4 szám) megtartandó nyilvános árverésen.

A legtöbbet ígérő tartozik a haszonbéri összeget nyomban kifizetni, az árverés illetékét viselni és a csődválasztmány jóváhagyása után haszonbéri szerződést kötni.

Az árverés egyéb feltételei az irodámban a hivatalos órák alatt tudhatók meg.

Subotica, 1926. október hó 15-én.

Dr. Kalmár Elemér ügyvéd

Mikula Péter esődiómeggondnok

9682

Üzletáthelyezés.

Értesitem a n. é. közönséget, hogy **speciális képkeretszaküzletemet Kralja Aleksandra ul. 13. sz. alá** (volt Landauer drogéria helyére) helyeztem át, ahol **festmények, gobelinek szakszerű keretezését végzem.** Kérem a n. é. közönség további szíves támogatását

9648

Bachinger Frigyes, Szubotica.

Hirdetmény

Alulírott, mint néhai Szekenderovics Brunó hagyatékának kirendelt gondnoka 1926. október 23-án d. u. 4 órakor Dr. Stipan Matijević kir. közjegyző irodájában a következő gazdasági évre bérbe adok 6 kapa szőlőt házzal (az úgynevezett Bajai szőlőkben.) Az egész bérösszeg az árverés alkalmával kifizetendő.

Subotica, 1926. október 19.

Kuluncsics Lukács

zárgondnok

9637

Szabók és konfekciósok

GUMMIZOTT VATTÁT

táblákban és tekercsekben készít

VATTAGYÁR

Telefon 37-71. Inz. S. EŠKENAZI & Co Tanalska 8. BEOGRAD

Tucat száma: Szürke finom 28 din. tucatonként
Fehér . . . 29 " "

Kiló száma: (táblákban vagy tekercsekben kivánságszerint)
Szürke, közönséges 18 din. kg-ja

9653 . . . jobb . . . 23 " "
Fehér . . . 26 " "

Nagykereskedőknek szokásos rabatt

Mintákat kívánatra ingyen küldök

Készít azonkívül mindennemű közönséges és hídrotli vattát

Előnyomtatott kézimunkákat előfestett gobelineket sablónokat

teljes előnyomdaberendezéseket legolcsóbb áron, gyorsan és pontosan szállítunk

Árjegyzéket kívánatra díjtalanul küldünk!

Kézimunka és Sablónipar

Budapest, VI., Dob-ucca 30

9703

24 lánc nagyfényi szántóföld

tanyával szabadkézből eladó

Kuzmanovich Margit, Baics-köz - Sombori-ut

9398

Az én reklámom:
Divatos, sikkes, olcsó és különleges kalapok

Kalapszalón POGÁNY

Trg Fra Ješ 15 (Hitelbankkal szemben)

SZÉPEN ALAKITOK!

7667

A legmodernebb férfi és női cipők raktáron

Mérték után a legdivatosab cipők angol és francia divattalp szerint. Javítások olcsón és izlésesen

Altman cipőüzletében Subotica, Vilsonova ul. 16. Fazekas-ház.

7439

Legnemesebb, kiválóan zamatos, fajszőlőkből vevők hordóiba szüretelhető **1000 hektoliter, husz cukorfokos h o m o k i**

MUST

legjutányosabb árban

Tizezezer darab fanyelű I-a **CIROKSEPRÓ** Seitz-féle 4 szítás, alig használt **BOR-FILTER** eladó

HIRSCHL

Potiski Sveti Nikola. Telefonszám 3

9635

Mi az Ultraphon?

Ultraphon a legújabb technikai vívmányok alapján készült beszélőgép, amely minden eddig létezett beszélőgépet annyira felülmúl, hogy általa a hang művészi visszaadásának eddig soha, sehol sem tapasztalt tökéletességét lehet elérni.

Hallgassa meg az **Ultraphont** és hasonlitsa össze bármely beszélőgéppel és Ön csak az **Ultraphont** fogja választani. A „Ultraphon” a legkomolyabban veendő hangszer, természetű hangvisszaadással és **utolérhetetlen** erősséggel.

Bemutató és eladás

Popper István Novisad

Jevrejska-ucca 15

9623

Őszi divat újdonságok elkészültek.

Szövött, kötött mellények, szvetterek, pulloverek stb. gyermekek, nők, férfiak részére gyári árban kaphatók

Beck Jenő

szövött- és kötöttáru gyárában

Subotica, Pašičeva ulica 8. Gőzfürdő mellett.

Mi is Beck-hez megyünk!

9387

Tűzifa

I-a gyertyán, cser, kőrös, tölgyhasáb keverve **36 dinár**
 I-a bükkhasáb **38 D.**
 aprítva és házhoz szállítva. Pontos mérés

Vujković J. és Társa fatelepén, Jukićeva 41. Telefon 669.

Jól bevezetett pálinkafőzde és likörgyár keres rutinizott, ügyes, megbízható

UTAZÓT

ki Dél- és Középbácskában és Szerémségben nagy vevőkörrel bír. Ajánlatokat csak a pálinka vagy fűszerszakmából az eddigi működés pontos megjelölésével és referenciákkal ellátva „Likörgyár” jelige alatt a kiadóba kérünk. 9 92

Minden nagyobb nemzetközi verseny győztese

TATRA-AUTÓK

megérkeztek. Az autók csodája, a víz megfagyása lehetetlen, tehát mindig üzemképes, a legpraktikusabb autók. 100 km-re 5 kg benzinnel és 0,2 kg olajat használ el. Megtekinthető

AUTÓGARÁZS NOVINE NOVISAD

9651 Sibinjani Janču ulica 22.

Szőlőoltványok

2-3 éves gyökerező oltványok, egy éves amerikai gyökerező és sima vadgyökerező minden fajban valamint nemesített 2-3 éves gyümölcsfák megrendelhetők

SÉVÁR LÁSZLÓ
 mintaszőlő és szőlőoltvány telepe
 PETROVARADIN (Ma'u) Posta lóka 17
 (Lerakat a vasúti rakattal szemben) 378

Arjegyzeik kívánatra ingyen!

Kapható Lerakatoknál minden gyógyszerárban vagy egyenesen a gyárból és főlerekatból:

M. HRNJAK gyógyszerész
 SISAK 7008

Mielőtt építő és töltszűrő anyagait beszerezné, forduljon bizalommal

Illgenn Károly

céghez, Sokolska (Gombkötő) utca 10. ahol a legolcsóbb áron vásárolhat I-a meszet, becsinál portland cementet, cement-és keramit lapokat, faszenet, poroszenelet, bécs gázgyári kokszot, kovácsaszenet

I-a bükk és gyertyán hasábfát főlévágyva is. Minden rendelést házhoz szállítunk

Mechanikai javítóműhely

Automobilok, szántó gépek, motorosónakok és stabilmotorok javítása

Nyerges, fényező, bogárnár és kovács műhelyek

Garantált és ecialautó rugó gyártás

Autógarázsrozás, mosóhely 9411

Autógarázs **MOGIN**
 Noviszád, Temerinska u. 49

FIZIKAI TERAPEUTIKAI AMBULATORIUM

BEOGRAD
 Obilićev venac br. 12. 11

Egész nap nyitva!
 Gyógyít mindennemű **REUMÁT** **ISIAS**

Női izzadányokat és gyulladásokat

Idegmegbetegedésekre Várszegénységet és gyermek-rachitist. Diatermiával, Bach-rendszertű napsugárakkal, solux ultralux, elektromasssageval, valamint a modern fizika is terápia minden más módszerével

Orvosok:
 Dr. August Kuhar-Durlec
 Dr. Feldeřika Kuhar-Durlec 542

Bársonykalapok

98.— dinárért legszebb színekben és formákban kaphatók

Hős Piroskánál

Pašćeva u. 2. 9454

Cipészek figyelmébe!

Speciális felsőrész készítés mindenféle fazon szerint legocsóbban és legmodernebb kivitelben

Róka István 7344
 cipőfelsőrész-készítő, Subotica, Zr. njski trg 18. (az utcában)

Bársonykalapok már 150 dinártól kaphatók

„PÁRIS”
SZENDI JOLÁNKA
 k. l. szalonjában
 Subotica, Pašćeva-utca 9.

Az eső és hó beállta előtt javíttassa hócipőjét

Mirovics Kosztánál
 Subotica, Bárány-köz, ahol cipők mérték szerint bécsi és párisi divatlap után készülnek.

Készíti **BRAGA** **SPITZER** **SUBOTICA**
 Kerje új képes arjegyzeinket

Szücs- és szőrme-munkák

a legzebb kivitelben és legolcsóbban

ZSULYEVICS szücsnél
 Subotica, Sokolska utca 15
 a ny választék mindennemű szőrmeékben 868

Örtesitem a n. ó. közönségre hogy

cipészüzemtel

Ianojlovićeva utca, Pletikosit a oiába helyeztem át, ahol mérték után a legolcsóbban és a legjobban modellek után vállalkozok

TÓTH ANTAL
 cipészmeister 7048
 Cons-tűkő eladó

DEGBETEGEK

Természetes gyógymodom **INGYEN** közlöm olyanokkal is, akiknek eddig egy gyógyszer sem használt

Jakob Schmidt
 Novi-Vrba (Bácska)
 Geceva utca 294. 9 79

Mig a készlet tart

Saját készítésű
 flu. leány **Cipő** D 100-tól férfi v. női D 150-160

Klein ortopäde-cipésznel
 Subotica, Pašćeva utca 6
 Mérték után rendez v. rendeltes, beteg vagy fájlós lábakra olcsón és gyorsan készít.
 Tanoncok fizetéssel felvétetnek

Ügyes 9 50

segéd

ki a kirakatrendezéshez is ért, azonnal felvétetik

KLEIN JENŐ
 költő és szövegtáru-üzlet
 Noviszád, Jevrejska ul. 13

Apró, vörös marhasót

bármely állomásra szállítva ajánl

Vlada Radan, Zagreb
 Mihanovićaeva utca 14
 Telefon 21-85 Táviratcim: Vladan Zagreb 5690

Novisadi rentabilis vállalat üzletkörének kiterjesztéséhez

100.000 dinárral társat keres

Ajánlatok „Rentabilis” jeligére a noviszadi kiadóba köldendők

Virágcserepek

kaphatók **ILLGENNÉL**
 Sokolska (Gombkötő) ul. 17 9425

8-as 5 1/2 légkörös MÁV

cséplő-garnitúra

más vállalkozás miatt sürgősen eladó.

Sági András St.-Becej
 Kumanovačka ul. 19. szám 9170

Vzletni KÖNYVEK

Legjutányosabban

FISCHER ERNŐ
 GRAFIKAI MŰINTÉZETÉBEN
 SUBOTICA

Elsőrendű segéd

csemege- és fűszer szakmából 946

gyakornok, tanuló felvétetnek **Sugar Manó** cég Subotica

A beltéren egy nagy, szép, világos

üzlethelyiség

kiadó. 9463

Bővebbet **Schäffer Róza** fűszerkereskedőnél, a nagypostával szemben.

Háziaszonyok figyelmébe!

Pénzt takarít meg, ha jó árut vásárol, mert a jó áru örökös!

Sphinx I-a korai és öntött **EDÉNYEK**
 utazó, placi és papir kosarak, kefeárak sziták és lábtörők és az összes konyhafelszerelési cikkek 7833

nagy választékban kapható

Ehrentreund Géza
 háztartási üzletében, Rudić ul. 1

Óvja meg az egészségét! Kimélje az idegeit! Ne dohányozzon tulsokat. **AFUMA** pastillák biztos hatású szer a dohányzás leszokására vagy csökkentésére.

Fólerekat:

Dr. Alfred Blum, Subotica Főpostával szemben
 Képviselek és viszonteladók kerestetnek.

Dr. ALFRED BLUM SUBOTICA
AFUMA LERAKAT

Kérek nekem díjmentesen „AFUMA” dohányzás elleni paszillákból küldeni

Név: .....

Pontos cím: .....

Ezen szelvényt kitő lve egy levelezőlapra ragasztani.

NAPTÁRÁRUSITÓK FIGYELMÉBE!

MEGJELENTEK! MEGJELENTEK!

MINERVA NAPTÁRAK

1927-re

Vajdasági Magyar Naptár
 Jézus Szent Szive Naptár
 Gazdák Naptára
 Petőfi Naptár
 Kis Naptár

Minden naptárban kalendárium, a római katolikus, görögkeleti és protestáns ünnepekkel, az ünnepnepok vörös betűvel. A nap kelte és nyugta, a hold kelte és nyugta, a hold járása, megbízható időjósítás, verses százesztendő s jövendőmondó. Bolygók és az uralkodó bolygó járásának magyarázata. Névnepok betűsoros jegyzéke, pontos vásári jegyzék. Érdekes és tanulságos olvasmányok képekkel, sok száz adoma. Színes, mélynyomású kemény fedőlappal

Siessen megrendelésével! Kérjen árajánlatot!

Minerva Nyomda R. T. Subotica

KORZÓ MOZI

Csütörtöktől—vasárnapig
ujra felcsendülnek a

Luxenburg grófjának

bűbajos melódiái. Ki ne emlékezne még
ma is a népszerű énekekre:

Jobbra én balra én
különös tünemény . . . .

Gyerünk tubicám se kocsink
se lovunk . . . .

Polkatáncos polkatáncos voltam
mint legény, a karesz nőket
én forgattam könnyedén . . .

A Luxenburg grófjának szinpadai sikere
ujra feltámad és magával ragadja a
tomboló sikerig a közönséget.

Eredeti zenekísérettel.

Előadások kezdete naponta 4—6 és fél 9 órakor
Vasárnap már fél 3 órakor is lesz előadás.

LIFKA MOZI átalakításán éjjel-nappal dolgoznak.
Az építkezés a nappali órákban megtörténhet.
Megnyitő október végén.

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címező
kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din.
Csak felbélyegzett jelzésű leveleket továbbítunk
Kérdezőkódokhoz válaszbélyeg melléklendő.

Elköltözés miatt azonnal
eladó szép modern kom-
plett hálószoba, előszoba
és konyhabutor. Dr. Hol-
steinné. Novivrbas. Ka-
nális ucca 477. Gross-
mann-ház. 9582

Két idomított majom el-
adó. Narodni Bioskop.
Novivrbas. 9496

Uriszobaberendezést. azon-
kívül szőnyeget keres-
sek megvételre. Cimeket
a kiadóba kérek.

Ház. teljesen új. I. Poš-
tanska ul. 5. alatt. eladó.
továbbá egy nagy telkű
ház az V. körben szintén
eladó s azonnal átvehető.
Tudakozódn: I. Poštanska
ul. 5. alatt. 9683

Kétszobás üres lakások,
irodák, garsonszobák, nagy
pince kiadók. Családi há-
zak, palicái villák, szalon,
ebédlő, perzsaszőnyeg,
festmények, majolikavázák,
registerkassza. Meteor-
kályha eladók. Lang agen-
tur, Pasićeva 3. I. 9704

Egy vagy két uccai szoba
az Aleksandrova ulicán
azonnalra kiadó. Ugyanott
új ebédlőbutor, csillár és
nagy könyvtár utányosan
eladó. 9707

Pengeot. öt lovas, három
üléssel, kitűnő karban, el-
utazás miatt sürgősen el-
adó. Polgár, Segedinski
Vinogradi 183/2. 9689

Eladó 15 m. hold szőlőbir-
tok Kraljevbragen közel
állomáshoz, teljes felsze-
reléssel, 600 hk. különféle
hordók stb. új lakás für-
dőszobával, 450 nemes
gyümölcsfa. Cim a kiadó-
ban. 9686

Íróasztalt megvételre ke-
res Heumann Mór könyv-
kereskedése. 9697

Gőzcseplő és motoros
garnitúrák, külön cséplők,
lokomobilok, motorok, mo-
toros morzsolók eladók.
Ugvszintén veszek gazda-
sági gépeket és motorokat
Vadócz Károly. B.-Topo-
la. 9633

Daraskő-állvány. 2 drb.
komplett. eladó. Vujkovic
J. és Társa fatelen. Subo-
tica. 9708

Teliesen új uriszoba, ebéd-
lő és nappali jutányos
áron eladó. Vilsonova ul.
17. 9675

Posta közelében modern
sarokház három nagy la-
kással, felparcellázva la-
kásenként eladó. Bővebbet
Földes ruhaüzlet. 9678

Villanymotor Sziment
Schukert 3.5 HP indító
kapcsoló szifeszítő-ór-
ával 220 vagy 380 voltra
3.500 dinárért eladó. —
Pallas-Reklam, Subotica.
9696

Mindennap
10 ÓRAKOR
FRISS NASCHE
és
SENDVICH
SUDÁR
cukrászda

KÜLÖNFÉLE

Fűszerárú. különféle, a
beszerzési áron alul kap-
ható. Peić agentura, Paje
Kuiundžića ul. 5. 9644

A beltéren városháza kö-
zelében szép nagy tágas
üzlethelyiség kiadó. Cim
a kiadóban. 9426

Apollo Novisad

Oktober 20—21.
Szenzációs sportfilm!

A meccs hőse

Egy izgalmas turbotrány
története 7 felvonásban
Főszereplők: **Marion Nixon**
és **Bert Lytel**
A londoni sportvilág életéből és
intrikáiról.

Oktober 21., 24.
Madame Sans-Gêne
Goria Svansson

Uriháznál izletes finom
házikosztra uriembereket
elfogadunk. Esetleg teljes
ellátásra. Cim a kiadóban.
9788

Átadó kétszobás lakás
butorral. Peić agentura,
Paje Kuiundžića ul. 5.
9695

Hölgyek figyelmébe! Tu-
domására hozom a t.
hölgyközönségnek, hogy
az őszi és téli szezonra,
rendkívül kedvezményes
áron készítek kosztümö-
ket, kabátokat, szövet
és estélyi ruhákat. Gar-
rantált elsőrendű kivitel-
ben. Tessék próbarendel-
ést tenni. Tisztelettel
Hoffmanné Szabó Annus-
ka, Tumbićeva ulica 30.

150 dinár egy va-
gon dunai bo-
mok, vagyona
rakva, Dunapart, Bogojevo.
A szállításokat az árviz
után újra megkezdtem.
Ádám József. 9586

Plissz és gouvrirozást
a leguibb bécsi minták-
kal olcsón és pontosan
vállal özv. Holländerné.
Párhuzamos-ut. Czigler-
ház. 9157

Értesítem a tisztelt kö-
zönséget, hogy ujonnan
épült nagytermemet bá-
lak, estélyek, vacsorák,
sportesemények: bokszt,
birkózást, vívás megtar-
tására bérmentve adom
ki Prohászka vendéglős
Szegedi-ut. 8560

Damburirozás, madeira és
festés ruhákra, sálak-
ra stb., fehérművarrás
és himzés, plissirozás
és gouvrirozás olcsón és
szépen. Aida, Csirkepiac,
Péics-ház. 8956

Legolcsóbban vásárol kész
férfi-, női- és gyermek-
ruhákat Földes Samu
ujonnan berendezett ruha-
áruházában. Gyümölcs-
piac, Rudics utca. Divatos
férfiöltöny 500 din., férfi
raglán 600—700, fiu téli-
kabát 475, lánykabát 350,
női raglán 550, gummi kö-
pöny 250, szövetgumi 450,
bőrkabát 850, szőrmebé-
léssel 975, divatnadrág
225, munkaköpeny 145 és
öltöny 165. Vidékre után-
vétellel, meg nem felelés
esetén a pénzt visszakül-
döm. — Sajat érdekében
ügvelien a cimre, Földes
Samu ruhaáruhaza. Kü-
lön osztály mérték utáni
rendelésre. 5905

Butorozott szobát keresünk
külön beíróval egy vagy
két vámtiszt részére élle-
mezéssel és teljes ellá-
tással. Cimeket továbbít
a kiadóhivatal 9680 szám
alatt. 9680

Gesztenve, szép, egészsé-
ges, szétküldöm 50 kg te-
lül vasuttal legolcsóbb
árban, utánvétellel is. —
Diuro Vincianović, Sla-
vonska Požega. 9480

NARODNI BIOSKOP

cs. törtéktől—vasárnapig
Szenzációs műsor!

Alarm

(Tűzriadó)

Rendkívül izgalmas, lebilincselő
em-kfilm 7 nagy felvonásban
Fős szereplők:
Helena Chadwick

Mint ismerő 2 felvonás
Burleszk komédia

Az Árviz árosultak adója
megszűnt!

Jön! **Jakov Jai** Jön!
Hatalmas Berstein dráma!

Prágai zongoratermében
Vel.-Kikindán vásárolhat
mindenkor a legelőnyöseb-
ben zongorát. Nagy vá-
laszték. 8820

Elhelyezőirodámba egész
Jugoszláviába szállodai
személyzetet, nevelőnt,
házvezetőnt stb. közzveti-
tek. Lang agentur, Paši-
ćeva ul. 3. I. 9705

Gyümölcspiacon, Zriniski
trg 11 kiadó: szép, világos
üzlethelyiség, utcai bejá-
ratu betonozott pince,
nagy raktár és műhely he-
lyiség. 9706

Teherautómat. Mercedes-
gyártmányu, 1½ tonnás,
elcserelem egész könnyű
teherautóval, lehet iókar-
ban levő Ford is vagy
luxusautó, mely teherautó-
nak átlakítható. Hambur-
ger léggvár. Subotica.
9684

Révai Adolf Subotica

Sokolska ulica 2. (volt
Gombkötő-ucca, Kunetz-
féle ház). Telefon 551

Ajánl:
Szavatolt kőmentes építő-
meszet, elsőrendű fehér
darabos meszet, beoćini
portland cementet, elismert
kitűnő minőségű tešlici
RETORTA FASZENET
pécs-szabolcsi késztermesott
KOVÁCSSZENET

Butorozott szoba azonnal
kiadó. Harambašićeva uli-
ca 14. Báthoryné. 9687

Ki tud róla? Mult hó 28-
án eltűnt sentai házamtól
Szeles Illés 36 éves elme-
baios fiam. Termete kö-
zép. szőke, bajszas, Bar-
na bársony kabát, barna
cejnadrág és lila fehé-
csikos ing volt rajta. Aki
tud róla valamit értesítse
a hatóságot vagy engem,
Szeles Illésné, vendéglős,
Senta. 9690

Keresek egy- vagy két-
szobás butorozott lakást,
konyhával két személy
részére jobb háznál. Tele-
fon 74. 9644

Veszek használt szívógázmotort

25—30 P. S.
Teljes ajánlat árral
Jos. Zilzer Vinkovci

GUMIBÉLYEGZŐT
bármilyen nyelven készít
Molnár József Subotica,
Frankonanska ulica 25.
Megrendeléseket a Bács-
mekvei Napló kiadóhiva-
tala is elfogad.

HÁZASSÁG

Házasságot legjobb csa-
ládoknál diszkrétan el-
intézek Megbizást elfo-
gad »Doktorné« Szubo-
tica. Uccim: Pašićeva 3.
9072

Hölgyek figyelmébe!

Hajvágás, ondolálás, hajmosás
manikúr, hajfestés, babajavitán
és szakmába vágó bármilye-
munka a legjutányosabban, leg-
gyorsabban és legpontosabban
készül. Bármilyen hajmunkát el-
vállalok, vágott és kihullott haját
veszek. — Vidékről hozott babá-
javítást azonnal elkészíték. 8998

Lagner János

uri- és női fodrász
Subotica, Pašićeva ul. 6.

FOGLALKOZÁS

Jó házból való fiu tanonc-
nak felvétetik. Fejes Ká-
roly fűszerüzlet, VI. kör.
9636

Két kis gyermek mellé
osztára idősebb gyer-
mekkertészno vagy neve-
lőno kerestetik. Cim:
Birkás István, Subotica,
Zriniski trg 18. 9618

Feltétlenül elsőrangú
üzves eladó vagy eladó-
nő, szerb nyelvismerttel,
főlvétetik Hegyi női kon-
fekció-üzletbe Suboticán.
9663

Modern
lakás kiadó
és azonnal elfoglalható, há-
rom szoba, előszoba, fürdő-
szoba, konyha, spejz
és veranda.
Weisz Armin Subotica
Sudarevićeva 85. Telefon 421
9664

Épület-asztalos segédek
felvétetnek. Beograd, Beo-
gradska ul. 53. Ilić i Klek-
ker. 9650

Német és magyar nyelv-
tanítását iskolásgyermek-
knek elvállalja Petro-
gradska (István) ul. 30.

Magas himzőnöt keresek.
Prestolonaslednika Petra
43. kézimunka üzlet. 9685

Keresek egy idősebb ön-
álló, üzves hentes- és
mészárossegédet üzletve-
zetőnek. Mák János ven-
dégilős, Bačko-Gradište.
9655

Iccést vagy bérlőt keresek
vasuti szállodában, Szökő
Mihályné, Bačko-Gradište.
9656

Üzves kifutófiu azonnali
belépésre kerestetik. —
Csakis jól feilett, erősek
jelentkezzenek. Cim a ki-
adóhivatalban. 9677

Fiatal leány gyermek
mellé főlvétetik. Érdeklőd-
ni 1—2-ig Kralja Petra
Park 6., emelet. 9701

Mindenes beíró szakács-
né kerestetik. Cim a ki-
adóban. 9700

Önálló villanyszerelőket
felveszünk. Jelentkezni:
Villanygvár, városi üzlet,
Kostina ul. 1. 9702

Jól érettségizett fiatal-
ember nagyobb üzletben
vagy vállalatnál állást ke-
res, mint kereskedő,
könyvvitelben és leve-
lezésben valamennyire
iártas, beszél és ír szer-
bül, németül és magyarul.
Cim a kiadóban »8« szám
alatt. 9693

III és használt
**zongorák
pianinók**
a legnagyobb vá-
választékban leg-
olcsóbb ár mellett
18 havi részletre
és kölcsönbe csak!
RAAB KÁROLY
zongora raktárában kaphatók
SOMBOR, Bácska. 8357

VÉTEL-ELADÁS

Bačka-Topolán közvetlen
a község mellett kilenc
hold szántó és szőlő vil-
lával, gazdasági épüle-
tekkel, 4 borpincével és
iégveremmel eladó. Kü-
lönösen téglagyárnak al-
kalmos. —rtekezhetni To-
polán Tószegi János tu-
laidonosnál. 9412

Eladó nagyobb mennvisé-
gű nemesített gyümölcsfa
1—2—3 évesek, vadszilva
és vadalmacemete két
éves. Kivánatra áriegyzé-
ket és felvilágosítást ad
a máriatelepi faiskola ke-
zelője Nagymihály Antal,
Novakanjiža, Banat. 9634

Gabonaüzlet, jóforgalmu
bánati tiszpartti község-
ben eladó, ugyanott egy
5 HP szívógázmotor is el-
adó. Cim a kiadóhivatal-
ban. 9622

Ház szabadkézből eladó
elköltözés végett. Save
Tekelijé ul. 16. sz. 9617

Figyelem! Egy jómenteli
éjjeli üzlet, konkurrencia
nélkül, kiadó vagy házzal
együtt eladó örök áron.
Bővebbet: Madasz János,
Novibecsei. 9491

Világzsabadaom! A fűtőtechnika csodája!

„ZEPHIR“

fatüzelésű, légfűtéses
folytonzó kályha

Tartóssága örökös!
Többéves garancia!

Fatüzelés legkellenebb,
„Zephir“-rel a legolcsóbb!

10 FÜT 24
kiló fával EGY SZOBÁT órán át
LEGGAZDASÁGOSABB, LEHGIGIENIKUSABB!
GYÁRTJA:

Barzel Vaskereskedelmi R. T.

„Zephir“ kályha osztálya
Subotica — Telefon 123.
NÉRJEN ÁRJEYZÉKET!
Lerakatok minden nagyobb városban.